

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractus theologicus, de iure et iustitia, dominio contractibusque - Cod. Ettenheim-Münster 118

Cartier, Gallus

[S.l.], 1714

Disputation secunda

[urn:nbn:de:bsz:31-111354](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-111354)

Disputatio de

Domino in Genere.

Ab hodie scholasticis in methodo magis excola semper aliam a methodo Angelica et compellitur; Porro e Aquinas postquam de Officio et Officia episcopi nam de restitutione appropinquat, nec enim alteram disputacionem Dominio in scribis bene animaverit nam restitutionem non conode tradidit, nisi Dominii nobilitate praecipue, restitutio namque fieri debet quod quoniam ergo prius suam operetur inquit Dominium, quoniam quoniam cuius est quod restituendum sit recte intelligat, ne in legista potius videatur quam Theologus, rem totam sic percurram ut lege sit et rade ubi opus fuerit decerni in brevitate diffinitionum explorari.

Quaestio unica.

Natura et essentia Domini modis illud acquirendi.

Ubi quaestorum unica brevis, gratias studiorum professio in Cardinali Officio deinde expressa in isto studio nullo quod dederunt, amplam de Domino materiam unica quaestione concludo in tres in articulos subdivisa quorum inq. etiam divisionem et naturam, alter subter et istis modis acquirendi di. Domini explicabit. In ista hac titulorum diffinitione ubi laborum moram dem promittente in duntaxat innotuam resolutionem sed univocis placidam ad. Disputacionem fertur illam. oris igitur.

Articulus unus

Essentia et divisione ad naturam Domini.

facilius ea in istis sit et dicitur, ut quasi dicitur nuda parvulo amico laborat; facilius quaestorum uno passerent, ita ad essentiam numero et officio quasi inq. evigilantia rudimentis simpliciter quaestiones edidenda ostendit, aliquid proferri ab ista Domini explicare incepto methodo fructifera sperari fructum nam pariter dicitur.

Quid sit Dominium in genere et quod sit.

90. Dominium quod a possessione oritur firmata est, eo quod iure natura obnoxio est omnia que sunt in eo possidentibus, alia definitur cum iurisdictione. Quare quod sit de re aliqua corporali plane et libere disponendi ex hoc quod si quod lege prohibetur, in sequitur Carolus in lege si quis, vi. §. Differentia ff. de acquirenda possessione. Item hoc dicitur nec est nec solum quod dicitur, nec est, quoniam excludit

ius reale inferri ex dominio, ratio est, quasi dominium per se ad ea emanantia
ipsius iuris, ratio est, quia ius est pars aduersus illi iuribus in defensione et dignitate dominii, per
modum generis sui, ad illi defensione huius.

94.

Dominium ita legitime de se habet, in illa re defensionis gubernandi et huius
gubernandi in dominium iurisdictionis et proprietatis, sicut in specie supra dominii
et cum dominium iurisdictionis ius gubernandi subditos in proprio comodum eis
actibus iuribus et propriis, sicut in specie supra dominii, permittit pro iuribus. Dominium propi-
etatis ius est seu facultas plena ad libere disponendi de re aliqua sicut sua
in proprio comodum disponendi, unde tutiori non quodlibet dominium in re pu-
pille, nisi in habeat et facultatem disponendi de rebus pupilli, quod de illis non
potest disponere sicut de factis, nisi in fuit ad pupilli comodum. dicitur et solus dominium
proprietary alio non dominium perfectum iurisdictionis, ut dominium imperfectum
ad est absoluta in proprio comodum, quod respondet dominio proprietatis, nobilitate
facile antecessit subiectionem et facultatem dominii iurisdictionis, respondet

95.

Dominium proprietatis seu proprietatis subditis in re in plenum fore adfectum
et non plenum seu imperfectum: Dominium plenum quod ab antiquis eo quod ad
plurimum manu operari, manuum iacobus varie descriptis, Bartolus illud
dicitur C. si quis sit in ma. §. Diffia. ff. de acquirenda possessione, ius per se
disponendi de re corporali nisi lege prohibeatur. ad hoc descriptio per auerantem quod
revera manet, sicut de deo perfectum in creaturas esse incorporales per
iura, quod rebus incorporabilibus laeserent in fidelibus de rebus corporalibus et incorporeis,
maxime in ponderis dominium. alii apud Romanos in re. C. si quis. §. illud
describitur quod sit libera facultas disponendi circa rem et re ipsam per se
et ad hoc lege permittit licite ab aliis imperabilibus. quod cum sit descriptio
C. 2. C. 3. dubitatur de ea. dicitur dominium plenum et ius in re extenditur si ad
omnem eius usum seu dispositionem nisi lege prohibeatur. nos quod in re non descriptio
utilitatis huius ex generica dominii descriptio dominium plenum, sicut descriptio auerantem
quod sit ius reale libere disponendi de re aliqua sicut sua tam circa usum
rei quod eius comodum in omnem usum lege non videtur. Collegit bonitas

ex iure plerumque dominii concessu, qui ad re ipsam dicitur. sicut in burgabere de
virtute descriptio §. 19. in collegit, quod non huius rei proprietatem, sed et comodum
inde emanantia in se quodlibet, dum in re ipsam dominium in proprietatem
absque comodum inde quodlibet, et sola comodum absque proprietate rei includit,
quod huius ut recte videtur, sicut dominium imperfectum et aliud huius dominii
perfectum aliud utile. dicitur genitum in ius sua facultas fundam proprietatis

Principi aut republica quo salubri iuris avertendum. *Dominium patrum*
 contra e ius facultas / Dominio alio subordinata fundat in privati pro-
 prietate honorum privatorum.
 Primum Dominium huiusmodi quod ex dictis e ius gubernandi subditos in ipso
 comedi in ius in Genum et Creatum, ius in inalienabili ita potest
 et disponendi facultas q deo in oia creata huiusmodi creatiois huius
 rationis et Religionis sibi subiecta quod disponendi providentia in
 sui finem naturalem causa in intellectu in modum huiusmodi libera libere
 ratio natura attingens a sine usq ad finem oia servit et disponens suavia
 universa. *Dominium Creatum in genere e ad Dominium creaturam*
 a Dominio iure inalienabili atq ideo ab illo et universalis finis de iura-
 tionem ad rae naturali communicationem egi huiusmodi Dominium Creatum duplex
 Ecclesiasticum et Politicum seu qd idem e spirituale et praele. Ecclesiasticum e ius
 et facultas gubernandi subditos quod in eorum bonum spirituale ad
 finem praesentem ab omni seculari, huiusmodi Dominio quod in iure
 sunt Pontifex in universum Christi gregem, sicut Primales Patriarchae
 Archiepi, Epi, Cardinales, Abates, Parochi et universum gregem qm
 civile sicut creditum e. *Dominium politicum ius e et facultas guber-*
 nandi subditos in eorum bonum huiusmodi publicam membra in con-
 servationem, de quo plura in tract. de legibus dicenda venient.

Secundo

In illo Dominio sunt proximo sunt remota.
 Proximior est dicitur e de iudiciali et numero cui varia divisione do-
 minii in genere, restat ut dicitur Dominium e huiusmodi ius libere
 disponendi fundatia expedire, qd in presenti agere animum e huius-
 modi.

Primum e ius quod quomodo Dominium in genere dicitur sicut ius reale guber-
 nandi et disponendi de re aliqua huiusmodi sua natura si qd lege prohibeat
 itaq ius quod Dominandi Libere, disponendi rae et finem iudicium, iudicium
 iudicium n. huiusmodi in genere dicitur in ius in re sicut ius ad rem seu per-
 sonale, e an ius in re, qd e reale dicitur, facultas disponendi et oriendi
 rem aliquam de iudicium huiusmodi suam quocumq ideo dicitur, unde et vindictio
 appellari solet, eo qd de manu cuiusq igitur ius sicut ius iudicium.

Act.
 huiusmodi
 huiusmodi
 huiusmodi

Quod ad rem seu personale est facultas querendi personam in huiusmodi in
 alium transferentem vendentem vel alio modo, si autem exigendi ipsam rem seu
 terminalam ex supposito quod altera aliquis posterior rem corporis possidere
 unde post factum est in re quod ad rem, nec valere etiam alienationem
 venditionem vel rei aliius et cum iure in re factum ipsa in rem cum iure in
 re, tunc si valere non potest venditionem cum iure in re et possessione,
 ipsa in rem cum iure ad rem solummodo factum, quod in huiusmodi casu libelli
 in ad rem seu in eodem modo vendentem et quomodoque vendit alienat
 ten ad in iudicio, cuius ratio propter universam boni civilis parum ha
 Canonistarum sententiam quod libelli solummodo in ad rem non denunciat ipsa res
 sed persona, dum contra libelli in in re respicit et non solum persona denunciat
 maneat, adeoque respicit potest quocumque denunciat: unde et post huiusmodi
 vendit vel vendentes rem aliquam non solum tenent in respiciendum damnum huius
 modi alienatione respicit libelli in in re, sed respicit et respicit libelli in ad rem
 eius est huius quod libelli in in re respicit damnum quomodo autem in in re et in ad rem
 acquirat dicitur est in re non 47mo qui videri poterit.

102.

Ad idem est ratio quod est presentis questio de fructu boni proximo huius remota procedit
 pariter et de remota dicitur quod proximum non est dominus fructum dicitur
 reale vix est qui ignorat, maxime dum ipsa ratio dominii per in re reale in ditione
 explicat: est autem fructum in genere quasi causa officii, et illud quod fundat aut in quo
 est in re proprio radicat aut in re aliius potest et habet unde fructum proximum
 est quasi causa proxima et illud in quo proxime radicat aut in re aliius in re fructum remota
 vix est quasi causa remota aut in quo remota huiusmodi aut subest, quod proxime
 est, quod cum aut dominii proximo sit libere potest disponere de re aliqua sicut
 sua, fructum proximum sicut illud in re reale, cuius beneficii dicitur quod libere
 disponere potest, ratio vero huius iuris fructum est remota, quoniam ex hac remota ex illo
 proxime altera dispositio procedit.

103.

Ad idem est ratio cum in re re acquirat per rei traditioem augumentum, in re ad rem
 per rei traditioem simplicem acceptationem, ad acquirendum in re adeoque et ad dominium
 traditioem requiritur titulum iuris: si autem titulus iuris alius est illud, si cuius
 quis acquirat in re reale et personale sine actuali et gratia seu corporali rei
 possessione huiusmodi libelli et donatio, emptio, hereditaria successio legitima
 electio in officium beneficium Regnum etc., si quis sine corporali et gratia acquirat
 possessione acquirat, in re re ita augumentum esse disponendum est aut libelli huiusmodi
 duplex versus alter alter propositus, versus iuris actuali libelli ille est qui in re.

107. *107.* *107.* per solam in re, proxime h[ab]ere liber[is] et plenitudo disponendi de re
 aliqua h[ab]ere sua, qu[od]libet et illud solum e[st] proximum dominium s[ecundu]m
 dominia rerum n[on] n[isi] h[ab]ere transferri, et lege n[on] n[isi] ma[gn]a ff. de acquirendo
 rerum dominio n[on] lauda h[ab]ere transferri dominium s[ecundu]m illa si venditio
 aut alia iusto ca[us]a proferat, propter q[uo]d h[ab]ere sequer[is]. ex q[ui]bus gemini
 legib[us] palam e[st] ad obtinendum rerum dominium n[on] solum h[ab]ere sufficere
 sed uba cum h[ab]ere aliquid requiri h[ab]ere, p[ro]pter quem cu[m]modi rei h[ab]ere
 sequat[ur] q[uo]d

108. *108.* *108.* h[ab]ere illud reale asserit remotionem dominii s[ecundu]m, ex quo proxime h[ab]ere in
 re hoc e[st] ex de h[ab]ere proximum dominii s[ecundu]m e[st], aliquid in re solum, et proxime
 ordinari e[st] h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere et h[ab]ere, ubi s[ecundu]m ex illa legib[us] h[ab]ere e[st]
 ius in re circa aliquam rem, et ex aliquo h[ab]ere emptionis s[ecundu]m. Donatio
 h[ab]ere de devisa, propterea res s[ecundu]m devisa h[ab]ere h[ab]ere et possessa, non s[ecundu]m
 p[ro]p[ri]a devisa s[ecundu]m h[ab]ere et rerum possessione n[on] acquiri in re s[ecundu]m s[ecundu]m
 p[ro]p[ri]a ad obtinendum in re ordinari capiendo h[ab]ere requiri et h[ab]ere
 ac ex g[er]endi cum in re s[ecundu]m proximum dominii s[ecundu]m, h[ab]ere h[ab]ere h[ab]ere
 e[st] remotionem s[ecundu]m dominii

109. *109.* *109.* s[ecundu]m in ordinari s[ecundu]m e[st] iuxta d[ic]ta n[on] 107. q[uo]d s[ecundu]m s[ecundu]m h[ab]ere oblineri
 p[ro]t in re cui dominium in illis, illa e[st] in q[ui]bus casib[us] p[ro]t h[ab]ere dominium
 s[ecundu]m h[ab]ere, s[ecundu]m a[ut]em in alios h[ab]ere casib[us] quos refer[is] Covarr[ias] l. 2. c. 1.
 19. et l. 3. cap[itu]l[us] de f. et f. l. 2. c. 3. d[ic]it d[ic]it q[uo]d s[ecundu]m acquiri h[ab]ere
 ad q[uo]d h[ab]ere in re et quasi dominium per solam collationem et auer[si]onem h[ab]ere
 s[ecundu]m h[ab]ere de p[ro]b[an]di in d[ic]to. 2do h[ab]ere h[ab]ere oblineri, ut e[st] q[ui]s s[ecundu]m
 h[ab]ere h[ab]ere s[ecundu]m s[ecundu]m s[ecundu]m s[ecundu]m s[ecundu]m s[ecundu]m s[ecundu]m s[ecundu]m s[ecundu]m
 d[ic]ta adeat l. cum h[ab]ere s[ecundu]m ff. de acquirendo l. amittenda possessione
 n[on] s[ecundu]m de cum h[ab]ere in fidei s[ecundu]m, ad illa h[ab]ere h[ab]ere o[mn]ia q[ui] iura ad nos
 h[ab]ere p[ro]p[ri]a a[ut]em nisi p[ro]p[ri]a app[ro]p[ri]a s[ecundu]m ad nos n[on] p[ro]p[ri]a. de ad
 a[ut]em h[ab]ere dum auer[si]o verbo l. s[ecundu]m. 3to dominium in legatib[us] officii n[on]
 qui dominus legatib[us] s[ecundu]m dum h[ab]ere auer[si]o h[ab]ere h[ab]ere l. ad h[ab]ere ff. de p[ro]p[ri]a
 h[ab]ere q[ui] vendit et donat civilib[us] h[ab]ere l. co[mm]is et operib[us] p[ro]p[ri]a in ext[er]na
 p[ro]p[ri]a h[ab]ere n[on] requirunt h[ab]ere ad g[er]endum dominium s[ecundu]m
 co[mm]is de ff. l. l. s[ecundu]m p[ro]p[ri]a ad h[ab]ere alii h[ab]ere casib[us] in q[ui]bus h[ab]ere n[on]
 requirunt qui in magis co[mm]is s[ecundu]m poterunt apud citatib[us] q[ui] h[ab]ere app[ro]p[ri]a.

sectio 3ta

Quid et quod sit possessio quomodo acquiratur, eum amittatur quaque conferat utilitates.

Quomodo Dominium sit in re, reale si proreudi de re aliqua legi sua vero
 tam qd vere suum dicere possit, nisi illud quodammodo possideat, Dominii
 esse complectendum videtur possessio. cum igitur de natura Dominii indagari, natura
 alienius rei sine eius proprietate non videtur intelligi nequeat, hinc de possessione disputare
 iuribus indagandum, qd et quod sit, quomodo acquiratur, amittatur, quaque possessori
 tribuantur utilitates, et loquimur hinc de possessione facta, facta de iure facta et
 qua aliquis facta de possessione, non de re possessa qd e possessione aliquid dicitur. + possessio e
 Possio possessio in suo dicitur e quasi pedum possessio vel hinc lege una de acquirenda
 et amittenda possessione res e immobilis, acquiratur per pedum possessionem super se
 vel aliam, eiqz hincmodi possessio duplex altera iuris altera facti, hae e iuris
 aut illa vo in possidendi, quomodo hinc quomodo utraqz res de iure ad hinc re-
 solutionem sit.

110.

Species una possessio in genere reale dicitur de iure rei vera et facta corporis et
 animi, quae e administratio. Sa quidem e, et passim dicitur de iure et de re
 explicatur: Si qd ino de iure hae e ad desiderandi non solum qd ino facta sed e iuris
 una apprehensio rei, qd e acquisitio et in facta possessionis. Si vero rei per qd si sola
 res corporalis intelligitur, sed e incorporalis vel iura corporalia significat, qd a illis
 dicitur possideri a iuribus vo quasi possideri. Si vero vera et facta duplex non
 dat apprehensio altera vera, qd scilicet manuum apprehensione si e mobilis facta
 et pedum possessione si immobilis, hinc fuerit vel ager fundus qd immobilis si e veri facta
 et naturalis possessionis comparando modi facta e qd facta alio quocumqz actu possessione
 iuris ad hinc memoratis equivalere, velut qd in iuris dicitur domini e iuris dominium
 et possessio clavisum acceptione comparari: Si qd vera et facta de iure, vel facta
 diversa locorum placita ostendatur per apprehensionem et intentionem receptionem
 actum motum et possessionem pedum, iam per factam eum alium actum memoratis
 equiparationem possideri posse aliquam rem.

111.

Si qd Corporis et animi administratio non ut ostendatur, qd ad hoc vel aliqua res
 iniqua a nobis possideri, debeat ex hoc qd de acquirenda possessione iuris
 alio modo corporali apprehendi eo in modo quo sit, et in medio in se et in medi-
 ali qd in se, et qd in se et in se et in se modo scilicet rei possidenda apponi et
 qd in se apprehendi, et hoc hinc per hoc Corporis administratio addit ad animi

112.

possessio e
 quasi
 possessio
 possessio de iure
 de iure rei
 vera et facta
 apprehensio
 animi iuris
 administratio.

ut comprehensio ad possessionem alius rei legitimam et iurisdictionem non sufficit solum
 detentionem et apprehensionem et asserionem ut solum iuris periti alius quocumque iudi-
 ce qui incederet et alius apprehenderet, eis possessione fieret, sed quod potestatem
 potestatem detentionem requiratur quodam animi affectio seu voluntas rem huiusmodi
 capiendi et detinendi ut supra unde tota pupilli et comodatarii non sunt possessionem
 illa rerum pupilli huius rei comodatarii aut depositarii, quia tunc eiusmodi res non possunt
 valiter possiderant nisi tunc possident eas animo detinendi ut supra et aliter
 non tunc requirunt, ut quis rem eiusmodi se per se possideat, sed sufficit quod per suam
 procuratorem vel alium servum et eam locupletem possideret. generaliter ff. de acq.
 poss. ubi tunc quisquis possit nec potest velentibus et in possessione veluti procura-
 torum non possidere videtur. quia est regula iuris in d. q. 2. qui recipere
 alium et perinde ac si faciat per se ipsum. negs. e. op. e. ut quis corporali in huius
 final possessionem, sed sufficit si in se faciat animo veluti occupandi tunc
 ut huius possessione alius domus sufficit ut in arbitrio animo veluti occupandi

113.

Quod ultimo est iuris adminiculo quod ubi non additur ad d. iudicem possessionem iustom ab
 iniusta, quasi iusta sit quod iuris adminiculo iniusta quod sit iuris hoc adminiculo
 facta, atque non sit iuris iniustitiam, sed ubi ad d. iudicem L. iura ff. de acq. poss.
 et cum eo d. iudicem Marcus Abundantio iugo d. iudicem comonibus impetant iuris
 iudicem iuris non prohibent quo minus vera possessio oritur, sed est res quodam quae
 iura volent in singulorum eorum possessionem locuti de res facta et d. iudicem a
 factis possidere prohibent per d. 30. non ff. de acq. poss. res q. q. ubi tunc publica
 servientia ubi tunc d. iudicem a possessione eximuntur. a. q. q. hoc posses-
 sionis in genere d. iudicem et d. iudicem explicat, in qua facile d. iudicem poterit
 detentionem rei frivola loco generis invenit et d. iudicem ad comadato d. iudicem
 iuris ubi quod tunc possessione d. iudicem non potest, reliqua vero corporis et animi iuris
 adminiculo surgit rursus d. iudicem et d. iudicem facile patet.

114.

Ex modo explicata possessionis in genere nota facile quod d. iudicem quod iuris possessio
 sit ostendit et est possessio facti sumitur indifferenter an iusta sit an
 iniusta d. iudicem alius rei corporis animi iuris adminiculo, et si revera
 non differat a possessione in genere, proin eo modo d. iudicem d. iudicem que antea
 d. iudicem facta possessio in genere nimirum quod sit detentio rei vera et facta
 corporis animi iuris adminiculo sub hac est auctoritate singula nota posses-
 sionis facti generant. quod si vero sit d. iudicem fundi possessio facti et cum

in q̄ sola ambigi pot̄ ostendit: imo quis rem bellinere chul suam capere pot̄
 per deventem et d̄erom earum occupat̄ionem faciendam sicut in rebz nobilitat̄ibz per
 manuum abstulim, in immobilibz per possessionem eorū, q̄ possessionis capienda
 est alq̄ veri et n̄ale, et viciniam exteniam q̄ nulliḡ fit, aut quarum
 q̄q̄ n̄ ḡst̄al, proinde h̄ab̄i n̄ pot̄, sed possideri incipiunt per ḡp̄m eorū
 occupat̄ionem. 2do quis nem possidere pot̄ per aliam quendam actum sege
 aut d̄ei ḡp̄eludine firmatum, quo a possessore antecedente, alteri d̄ib̄it̄ sua
 rei possessio, talis autq̄ fit variū, pr̄cipui h̄i eorum fit per vim rei possidentis
 per traditionem Clavium ad domum v̄g. alienatam per longuam alij cui
 equi cu. t. et per hoc, q̄ prior possessio venditor v̄g. rem a novo possessore
 ḡueat, eiq̄dem d̄ial usq̄ r̄ucluarig. Em̄phiteusita p̄ nemo e rei propria em̄ph-
 iteuta aut ḡueat e, alq̄ h̄uiusmodi alq̄ d̄it̄ apprehensio fit.

3to Deniq̄ quis rem possidere pot̄ ex eo qd̄ lege sua statuit, ib̄ ut res
 Amicus obtinet̄ possessio maior q̄ in hispania, ubi motuo possessore sine ulo
 ulu sine vero sine fideo via bona cū imo ḡniduram spectantia transeunt
 ad proximū suūp̄orem quomodocunq̄ oblitiscunq̄, sed si modo maior alq̄ ali-
 enat̄ fuerit ita e in galia h̄i possessio hereditat̄i defuncti q̄ sine cū actu
 apprehensio sine vero sine fideo devoluit̄ ad heredem e extraneum, Duplex q̄
 modo h̄i pot̄ detentio alicui rei lq̄m sua sicut apprehensione vera fideo et
 legem ḡp̄eludione, ḡp̄da e triplicis hoc modo h̄i poterit possessio.

ii7

Cum v̄o triplex memorata possessio obtentio attingat polij res corporales qm̄
 incorporales iura beneficid, dignitat̄is, e de quomodo res incorporales obtineant̄
 breuiter dicendum superē, quoniam possessionem ego cum finis ad alij vere
 comparari arbitret̄ per exercitium talij iurij an̄no illud obtineat̄ ul suum
 sciente et patiente d̄no, et eo cui e concedere e prohibere exercitium talij iurij
 ubi h̄i recte notat̄ cholera d̄ pul. 14. qd̄ est ordinariē ad bonum iurium poss-
 sionem, sufficiale v̄nig alq̄ sciente et patiente d̄no ḡst̄al, possessio
 h̄i in seruitute fundi n̄ acquirat̄, sed h̄i dominium in eis seruitute
 si talij seruitute exercat̄ sciente h̄i et ḡst̄al d̄no v̄ndi, et e eij
 actuali possessore, et possessio acquiri pot̄ in seruitute fundi sciente et
 et patiente solo possessore d̄no e ignorante, quoniam h̄uiusmodi possessio
 sufficiale ad prohibendum d̄modo bona d̄no d̄nt̄.

ii8

Variū v̄o modi amittit̄ possessio in q̄m amittit̄ vult possessio, qd̄-

121

simplici in usu q̄ bonae. gloriabunda diu fuerat: pauperes Bonifacii Nicolai
 3^{ti} C. exil. qui seminat de verborum s. in d. C. exil. s. C. exil. et
 exim de paradyso Jura. et flexon: ubi q̄ s. i. item Grego. q̄ auctoritate suffula
 donec loana: 2da Navicelon Petri seprens regere. Navarcho; huius e. indicium
 p̄nti raly aut casti et aut frusti panis dominum diu Extravag. ad cordi bon
 eiy modi dominium ei corale a se amovere tendebat negotium in super aserent
 dominium ab usu distum in rebz ipso usu consumptibilibz et s. r. r. r. Duchy.
 Uno usq; e. in infistendi saluare rei substantia, alqui in rebz unico usu q̄ sumpti
 bilibz n̄ p̄t dari in infistendi saluare rei substantia; q̄ neq; usq; q̄ in r. r. r.
 carens usu simplici, adeoq; in rebz unico usu consumptibilibz h̄nt dominium.

2do si p̄nt s. s. q̄ in rebz unico usu q̄ sumpti a dominio, usq; e. in p̄nt
 utentibz proprietat; an dicit e. p̄nt alium quendam sed ubi n̄ r̄io ip̄a substantia
 perit in usu n̄ p̄t dari proprietat; p̄nt alium q̄m utentem, proprietat; e. h̄nt
 e. alium proprietat;, cuiq; an erit si unico usu ip̄a substantia perit q̄
 usq; in rebz ipso usu q̄ sumpti n̄ s. i. a dominio.

3^{io} dominium ab usu distum in rebz unico usu q̄ sumpti plare facit
 negotium adeoq; ab e. r. r. et dignitate pontificia. e. modo r̄i r̄i r̄i.
 audiri ip̄um in dicta Extravag. sic loquentem qui e. s. a. m. e. n. t. i. r̄i r̄i r̄i
 poterit q̄ in d. i. c. t. o. s. u. e. r. i. t. l. a. n. t. i. q̄ d. i. c. t. i. s. N. i. c. o. l. a. i. 3^{ti} a. n. t. h. e. o. p. o. s. i. t. i. s. u. n. i. q̄
 o. i. s. e. u. c. a. s. e. t. e. t. f. r. u. s. t. i. p. a. n. i. s. A. l. i. o. r. u. m. u. s. u. q̄ s. u. m. p. t. i. b. l. i. u. m. d. o. m. i. n. i. u. m. p. o. m. o. n. a
 r̄i r̄i e. t. u. s. u. m. f. r. a. t. r. i. b. z. r̄e. l. i. n. e. r. e. q̄. E. u. e. q̄m r̄o. p. o. s. t. i. t. u. t. f. u. e. r. i. t. e. i. y. m. o. d. i.
 dominium.

4to ad hoc qd usq; in re aliqua q̄ sumpti valeat, requirit
 qd ex illa re p̄nt fructus utilitates saluare in rei substantia ad fructuarium
 usuarium provenire, alqui hoc in rebz unico usu q̄ sumpti ubi n̄ r̄io sola substantia
 perit, fieri n̄ p̄t: q̄ e. hoc e. alia levia quaedam s. e. a. n. t. i. s. f. u. e. r. e. f. r. u. c. t. u. s.
 q̄ h̄nt pericula mala minoritatem pauperum vere succumbit, q̄ h̄nt e. u. n. a. l. i. u. m.
 aliiq; s. e. a. n. t. i. s. f. u. e. r. e. f. r. u. c. t. u. s. p. r. o. p. r. i. e. t. a. t. i. b. z. M. a. r. t. i. n. o. s. t. o. e. t. A. l. i. o. r. u. m. 6to s. e. l. u. t. i. o. n. e. m.
 d. a. b. i. m. q̄ i. n. g. e. n. u. a. m. n̄ e. d. m. r̄i i. n. t. e. l. l. i. o. n. e.

122

5to e. regum in genere q̄m dicitur diuidi in usum s. i. p. o. s. t. i. t. u. t. i. s. u. s. q̄ i. n. i. r. i. t. e. i. y. m. o. d. i.
 in u. s. u. u. l. t. e. r. d. i. d. e. q. u. o. i. u. r. a. l. o. q. u. a. n. t. i. s. e. t. s. i. d. e. s. i. t. i. s. L. u. s. d. u. r. d. a. r. a. l. u. t. e. r. d. i. r. e. a. l. i. e. n. a.
 salua e. y. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. q̄ d. e. s. i. t. i. o. e. t. s. e. i. l. a. s. a. e. t. e. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. u. s. u. r. p. a. t. i. o. n. i. s. p. u. l. t. u. l. o. r. u. m. o. r.
 p. r. i. o. i. u. r. e. a. l. i. e. n. a. u. l. t. e. r. d. i. t. i. s. h. u. i. u. s. u. s. e. t. d. o. m. i. n. i. u. m. d. e. q. u. o. n. e. m. o. d. i. b. i. l. i.
 dominium e. e. i. y. u. l. t. e. r. d. i. r. e. s. u. a. l. i. b. e. r. e. u. s. u. s. a. n. i. u. r. i. s. e. i. n. u. l. t. e. r. d. i. r. e. i. n. a. l. i. e. n. a.

huiusmodi rebus deat sine dilecto pauperum dispensatio, nisi quomodo fuit
ut non conuicta, quibus usque comedendi sunt ab hospite ad nulum reuocabili, antequam
dominio plane aliud se relinco, sed solum distinctione, quod in conuictio dominium
hospitii in usu, sicut minorum fuit Pontis: namque Starling et alii Alexon:
The Joan: et puerpere, ne euangelica pauperum uisio potest, in se et
Euliam: huius ordinis dominium suscipere, ut in usu simplici et ad nulum re-
uocabili, quibus relicto: in nro am. ff. Ordine eorum, ut ad singulis
in parte non nisi relicto simplici usu.

124.

Ad mentem ipsi Joan: 22, quem hic ut priuatum, iuris doctorum creasse, quia opinio
sua est respondendum, ad idem quod dicitur in dilecto distinctione, ne de distinctione
usu facti sed usu iuris, quem in religio uisio usu simpliciter sub eiuusmodi quibus
non subsistere potest facile concedimus, ad in presentia non disputamus de rebus
sed de usu facti utrum a dominio desiqui potest in religio uisio usu simpliciter, quia
quod presentis ratio nullis penitus est ponderis. nega tunc momenti ad altera inst-
antia nam quibus me. Nihil in ad huius rationem aduicem dico: esto, quod in huius-
modi usu ipsa res remanens applica non potest, et ita dominium reale actuale per se
peruenit re, non in omni sequitur tolli aut non est potest ex parte domini proprietatem
illam antequam, sed huiusmodi usum impedire reuocare de rebus aduicem, et
de rebus proprie hanc christia in omni usum plenissime disponere sine iniuria
potest, quod perfectus proprietas est, ut potest in facti exemplo facti de conuictio ubi
non obstante ciborum usu quibus libere et mera ex gratia indulto plenum in
dominium eorum in hospite et dignosius ad proprietatem: cur autem in hospite
sibi potest proprietatem ciborum in usum indulgentem, non sibi potest in alio eiu-
modi usum facti libere et dependenter a suo nullo indulgentibus, et sane
aut cum hospite inuicibiliter agat, aut usum a domino desiqui nequeunt quibus
in rebus et ipso usu simpliciter. ad istam instantiam dico rerum huiusmodi
minutissimarum, arget 1/2, aut fusti parisi, suscipere in Euliam dominium, nec
minute Eulia nec indecomum est Pontis, sed cultum et sine plane dignum fuit
in domo post. Curum Capiti, quod est uellic Eulia quod euangelica celebrari in
officiis consilia, quod gloriosius Pontis, quod eiuus quod ratio sua dignitatis ad Euel-
entia nulla ex precibus, Curum in ut fuerit, quibus, primum est huiusmodi et
sua, et credulity quod sibi an inuicibiliter Joan: 22, hanc Nidai, huius fuisse
intra, in tunc in sententia sua attendit, quem sana huius attendit, euangelica pau-
perum huius distinctionem non potest, quod potest euangelica in Nidai in-
terdu consilia huiusmodi rerum ad dominium in se suscipere. ad istam
instantiam instantiam responderi sicut ad idem, illud fuit de usu iuris verum et

si hi deusu facti, de quo in presentiarum disputamus.
 A Reg. dicitur res fure ablata restitui dicitur suo domino, ablata autem est
 conventibus suis minorum non potest, aut largienti. Et ex hoc sequitur, quod
 conventibus in iudicio quoniam unde sublata sunt dicitur restitui, adeoque earundem
 rerum veros dominos esse iudicandos. 2do per hoc quod Pontifex pro suo
 nullo revocare potest omnem rerum usum a fidei minoribus non statim sequi
 quod earundem rerum non sit dominus, nam neque pupilli sine assensu tutorum
 de suis disponere possunt, atque eorum rerum usus a tutoribus revocari quoniam
 non pupilli domini esse desiderant. 3to J. J. h. q. 78. a. i. Iuxta
 verum ipso usu consumptibilem dicitur usumque concedi usque concedi res
 ex hoc ipso, aliqui tamen concedi res vel usus rei, ille rei tunc attribuit dominus.
 quod ex ipso quod fidei minoribusque concedi usus rerum consumptibilium esse
 unio res et concedi, alij ex assensu et dominio, sed huiusmodi sunt in
 rerum unio usu consumptibilem neque potest usus in fidei res, et dominio
 dicitur. nam

125.

Ad unum restitutionem fieri familiis suis minorum quibus res ablata
 fuerant, non provenire ex iure sed disponendi plera liberalitate, sed ex tunc
 assensu patrum Pontificis, ad quem dum forte longis distat distat minimum
 assensu et restituitio fidei, qui propterea in familiis unde ablata sunt res
 restitui, quod in singulis fidei quibusdamque Pontifex in moralibus fidei fidei
 et huiusmodi individuali re in hoc loco potest quod in altero, quod huiusmodi suo mon-
 ali velle decernit. neque obstant quod Roma et ablata Pontifex sibi restitui non
 fuit, sed familiis, unde furepta fuerant, id est sed huiusmodi rursus uniformitatis, huiusmodi
 ut fidei non illud solum, sed et illi ubi furepta sunt et ad plerumque officium spectaverit
 unde apparet quod huiusmodi restitutione res non dicitur familiae, sed in familia Pontificis.

126.

Ad duo vero casus disputandum est in revocando tutoris et revocando Pontifex
 tutor est in iudicio non est dicitur rerum pupilli, sed adeo revocando aliquem usum lege
 non permissum non privat aliquo pupillum, sed huiusmodi ad huiusmodi a noxi
 vendicat. praeterea non est usus verum pupilli a pupillo tutor aut tutor aut
 valide revocare potest tutor, sed eorum solum, qui versantur in detrimentum pupilli.
 contra Pontifex est dicitur ab illis rerum usum rerum minorum et singulis momentis
 non solum usum impedire potest, sed eorum sine omni iniuria singularium rerum usum privare,
 ita ut non ageret ex hoc quod officium respu. tunc exi feneret eorum tamen perire
 et quod gravissime peccaret contra Charitatem, insuper Pontifex in huiusmodi officium
 et plenum dominium circa eorum usum, adeoque non huiusmodi ab alterum a dante
 vendicare potest, sed eorum et singulorum ab illis pro libere suo sicut loquere officium.

127.

proinde h[ic] s[er]u[er]i excludit i[ur] q[uo]d s[er]u[er]i illi qui tenet rei dominium plenum. In 116
 salva e[ss]e p[ro]p[ri]etate quo figurat, q[uo]d n[on] i[ur]a rei sed rei usufructu[rum] q[uo]d usufructu[rum] p[ro]p[ri]etate
 rei in dominio proprietarii persistente, unde eleganter Angelus de Clavasio
 in sua summa Angelica verbo usufructu[rum] p[ro] explicat d[omi]nium p[ro]p[ri]etate d[omi]nium
 s[er]u[er]i tenet ad usum fructu[rum] e[ss]e in corpore quo sublatu[m] e[st] i[ur]a s[er]u[er]i tenet
 quasi dicitur q[uo]d usufructu[rum] d[omi]nium e[ss]e in alio p[ar]te fructificante, h[ic] autem rei in
 p[ro]p[ri]etate salva p[ro]p[ri]etate necesse e[st], h[ic] e[st] sublatu[m] i[ur]a q[uo]d usufructu[rum] p[ro]p[ri]etate
 Qualit[er] dicitur a d[omi]nium usufructu[rum] s[er]u[er]i e[ss]e p[ro]p[ri]etate q[uo]d in ca[us]a s[er]u[er]i tenet
 ad dominium proprietarii, imo rei i[ur]a aliud n[on] e[st] q[uo]d dominium proprietarii
 ut fundat e[ss]e ca[us]a i[ur]a ulandi fructu[rum] re sua, adu[er]s[us] p[ro]p[ri]etate
 q[uo]d usufructu[rum] d[omi]nium d[omi]nium. 116 in f[er]u[er]i tenet e[ss]e quem p[ro]p[ri]etate numero explicat
 v[er]u[m] q[uo]d i[ur]a ulandi fructu[rum] re aliena salva e[ss]e p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
 n[on] p[ro]p[ri]etate in proprietario, sed altero d[omi]nium s[er]u[er]i tenet dominium utile p[ro]p[ri]etate
 feudatario v[er]u[m] Emphyteuta et ceteris. 117 in f[er]u[er]i tenet e[ss]e qui
 a lege videtur d[omi]nium, ita p[ro]p[ri]etate ordinat[ur] legis d[omi]nium usufructu[rum] ad
 vend[er]e in bonis adu[er]s[us] d[omi]nium filii. Ad 118 in conventionalen qui n[on] i[ur]a
 ex conventione d[omi]nium et alia p[ro]p[ri]etate h[ic] d[omi]nium d[omi]nium d[omi]nium d[omi]nium
 n[on] e[ss]e in p[ro]p[ri]etate usufructu[rum] s[er]u[er]i s[er]u[er]i usufructu[rum] s[er]u[er]i, qui sola d[omi]nium
 explicat e[ss]e, quia differt ab usu p[ro]p[ri]etate, q[uo]d re in usu sola usum p[ro]p[ri]etate usum
 tenet ad s[er]u[er]i d[omi]nium, in usu fructu[rum] aut i[ur]a s[er]u[er]i n[on] s[er]u[er]i aut h[ic] s[er]u[er]i tenet
 s[er]u[er]i et de novo s[er]u[er]i tenet.

130.

119 dicitur in modis usum fructu[rum] p[ro]p[ri]etate d[omi]nium plane p[ro]p[ri]etate legis ordi-
 nate s[er]u[er]i, quomodo p[ro]p[ri]etate usum fructu[rum] obtinet in bonis adu[er]s[us] d[omi]nium
 sub patria potestate p[ro]p[ri]etate, et p[ro]p[ri]etate d[omi]nium, d[omi]nium p[ro]p[ri]etate
 n[on] s[er]u[er]i p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate
 morte n[on] e[ss]e usufructu[rum] s[er]u[er]i, 2do morte adu[er]s[us] civilis, tenet ut Angelus de
 Clavasio loc. cit. ait: per maximam et mediam capiti[rum] diminutionem n[on]
 autem propter minimam: maxima diminutio capiti[rum] e[st] cum aliquis s[er]u[er]i tenet
 libertatem et civilitatem amittit, q[uo]d i[ur]a d[omi]nium qui p[ro]p[ri]etate s[er]u[er]i tenet
 s[er]u[er]i p[ro]p[ri]etate d[omi]nium v[er]u[m] ad d[omi]nium d[omi]nium p[ro]p[ri]etate et a qui p[ro]p[ri]etate
 i[ur]a d[omi]nium d[omi]nium d[omi]nium in s[er]u[er]i tenet. media p[ro]p[ri]etate d[omi]nium cum lib[er]tate
 et civilitate tenet q[uo]d s[er]u[er]i tenet amittit, q[uo]d d[omi]nium i[ur]a q[uo]d aqua et ignis i[ur]a
 d[omi]nium et in i[ur]a d[omi]nium p[ro]p[ri]etate. minima d[omi]nium e[st] cum civilitate et
 libertate tenet, s[er]u[er]i tenet, q[uo]d i[ur]a d[omi]nium, qui p[ro]p[ri]etate s[er]u[er]i tenet.

131.

fitero de usufructuario sine & filia ubi usufructuarius tenet locum arborum
 & vitem demortuorum alia ferere nisi capite fortilo & tenentur turbinel
 evulga suspens ubi ad nil tenent, idem qd est de usufructuario in edictis qui
 pariter tenet aliquam reparacionem pariter sumptibus facienda, & in vltimioribus
 de vlt in augulo ee ggestioni. in rebz an usufructuarius sit pccali usus
 fructus dari nequeat, cum solua substantia manere h noit, ab alactis in iure
 usus usufructus idcat, qd sicut aliquoties in quibz ditione pccati sicut fuit
 pariter rebz, tenet huiusmodi usufructuarius dare cautionem de reddendis alijs
 huiusmodi rebz fuit ex integro equalibus, ut adeo morali sicut solua reman
 substantia dici queat. alij hanc de usufructu dila sufficiant, alia e, qd hanc
 indagari possit, qd utrum ex usufructu legato hanc gravari possit in legitima,
 utrum hanc ggestiulis usufructuarius oim tenentur, aut e aliquorum in, tenentur
 solvere aut aliorum de bonis exinde acceptis, & comodis in suis proprijs
 locis expediti poterunt maxime cum hoc di. de vltimis agendum tenentur.
 iam / f.

Artus 29.

De subiecto Dominiu est. hanc in genere

Aliqua in presentia e de inreale hanc Dominiu multum disputare, sed de
 creato dicitur, nulla namqz ratio tam barbara sub sole e, qd deum creatorem
 summum dominiu eadem n recognoscant, sed pccati vltimioribus christicola
 fuit erudial, cum creatorum in rem e duntaxat hanc de deum, hanc qd
 necesse e, ut leg n tenet, utiqz aut abicibile aut amibile circa rem e
 minime Dominiu in e. De creato ipi Dominiu subit f.

sectio ima

De subit Dominiu tam proximo tam remoto in genere.

subit proximum alicuius rebz iuris aut potia in genere istam e potia
 onis cuius aut ab habitu huiusmodi tractantur, illud qd dicit subit
 remotum qd e receptivum aut unari eymodi rebz aut iuris n. s. e. hanc
 fapig dicitur e, neqz miqz arbor e sine subit rebz dari n pot, fuit de
 palam e autem aliquem sine sui receptivo ee n pot: quare proximum
 Dominiu subit fuit remotum, quare subit remotu potia proximum
 Dominiu fuit sustinoculum, qd ut vlt pccati ad vltimioribus e.

133

questionem in hac sectione proprie produci de dominio in alio, et radicali dominandi copactate, facienda actu dominari actu lege prohiberi sive n.

134. Affertio una proximum dominii subtm e' vltia radicali vltim lym radi-
cem supponat ita contraria dicitur. Q'v' illa potia dominii subtm
proximum dicitur dicitur, in qua facta radicali p't libera et legitima
facultas disponendi de re aliqua lym sua, alique facultas huiusmodi
alibi radicali n' p't nisi in vltie radicali vltim lym eadem supponenda:
q'p. in vltie radicali in vltie et dum dominii subtm proximi subtm gene-
riso q'p'te. in e'q'i pariter certa s'it ita l' ostendit in illa potia facta
tm radicali p't libera et legitima facultas q' solum facta libera e' alique
ex vltie lym p'te q' dicitur de actib' huiusmodi facta vltia facta libera e'
supponens vltim actu radicali: q'p.

135. Q'v' idem e' subtm proximum dominii q' e' eiusdem proximum subtm, alique
subtm huiusmodi vltim e' et vltia ille q'm radicali hac facta: q' e' vltim
et vltia facta proximum dominii subtm ille q'm radicali hac facta.
Q'v' in illud e' proximum dominii subtm, per q' hoc proximum subtm potestatem libe-
ram disponendi de re lym sua, alique hanc liberam potestatem disponendi
hoc p't per vltim et vltim, per hoc e' immediate p't potestatem in p'p'it
et per hoc facta acta in re actentat, unde vltia q' domina actum: q'p pro-
ximum dominii subtm actum et subtm e' vltim et vltia, hoc q'm, q'p
sola facta indifferens et libera e', facta, vltim v' q' radix tm indiff' et
liberalis e', radicali. illud namq' q'v' e' dominium e' liberam et legitima
facultatem radicali tm disponendi de re lym sua, sicut e' ubi r'as nulla e',
ibi e' nulla libertas e', vltim q' q'p'te in electione libera indifferens
ita ex q'v'nti ubi nulla r'as e', tm nec dominandi facta: q'p'te e' p't,
q' in libertate horum actum q'p'te: p'v' ad vltim subtm proximum dominii
p'v'ntere vltim et vltim lym r'as, et vltia lym proxima disponendi e' libe-
randa potia.

136. Affertio vltia subtm dominii remotum e' vltia et sola n'as radicali tm vltim q'v'
q'v'nti e': illa n'as solum proprie dominii subtm remotum e' p't, q' sola e' receptiva
subtm proximi, alique vltim et vltia radicali q' ex vltie subtm proximum do-
minii facta, sola et vltia n'as radicali e' receptiva: q' e' sola et vltia n'as radicali
remotum dominandi subtm e'. Q'v' imo dominium q'v'nti e' libera dispo-
nendi facultas, alique libera disponendi facultas e' et subtm vltim p't nisi in

139.

Aphorismo ista n̄ solum pueri ante usum ratiōis et amētie, sed et p̄tore, in p̄tore mortali, heretici et infideles suorum n̄taliū actuum obverum verum Dominium retinent. est communis Catholicorum q̄ta Wickliff, Hub. et Waldensem hereticos. suaderi im̄a pars sum ex p̄tore ad galat. 4. ubi dicit q̄tō ip̄e h̄eres parvulus ē n̄d̄ differt a servo dum sit p̄tore cūm. sum ē a ratiōe cū ē n̄a ratiōis ē sicut Dominū remota, atq̄i ē pueri ante usum ratiōis item amētie p̄tore n̄a sicut h̄bitualit̄ et in actu n̄o ratiōis. q̄o p̄. hoc am̄ infidelit̄ p̄tore de Dominio in actu im̄o n̄ de ip̄o Dominio usq̄, ip̄i n̄onq̄ perlibenter concedit in pueri ante usum ratiōis actuali amētie, sicut ē in actuali Dormiente Dominio in actu ratiōis n̄ p̄tore, hoc ē origis p̄tore et actuali libertatem, plera am̄ et actuali libertas ē n̄ p̄tore ubi ratiō actuali n̄ ē: cum q̄o in pueri et amētie aut ē Dormientibq̄ actuali ratiō n̄ sit et p̄tore intelligit, n̄q̄ in eiq̄ est actuali sed h̄bitualit̄ Dominium.

140.

Altera pars dicitur in Concilio Constantiensi sess. 8. in ar. 4. ubi erroris damna h̄ heretici nominati: item in Concil. Trid. sess. 7. can. 17. et manifeste h̄bitur. scripsit. Rom. 17. obedite Dominis sicut bonis sed et d̄to. Cyp̄o hoc ē p̄o exemplo dicitur Cyp̄isse dum verborū h̄ p̄tore p̄tore credi reddite q̄o Cyp̄o et Cyp̄o p̄tore p̄tore Cyp̄o et h̄ ratiōis adeoq̄ infidelit̄: q̄o ē infidelit̄ obediendum ē, atq̄i Dominium compellit in aliunde legitime possessa: p̄tore multitudine Reges appellat in s̄. scripsit. qui h̄ in p̄tore versabatur, ad Reges p̄tore Dominii suorum exprobat, ratiōis ē p̄tore p̄tore: p̄tore heretici et infideles actuali ratiōis usum per sua p̄tore n̄ amittunt: q̄o dum in p̄tore p̄tore n̄a ratiōis. atq̄i cū n̄a ratiōis ē sicut Dominū remota. q̄o p̄.

Quod titulus Dominii n̄ fundat in gr̄a et caritate q̄ per p̄tore de suum n̄a cū aliis titulis a iure expressis quibus et ins̄ p̄tore, p̄tore quod h̄bitur p̄tore ore sui p̄tore n̄ amittunt: q̄o ē p̄tore talis p̄tore suorum Dominio. p̄tore h̄ in iste dicitur p̄tore de Dominio in actu im̄o, et de p̄tore q̄o Dominium aut ab hoc aliis iure indubium n̄ ē quoniam in ratiōis ratiōis et ratiōis.

Secundū 2da.

141.

An dari possit Quorum Dominium insolitum. Magna quæstio h̄bitur cū p̄tore illa de duplici c̄o solali resp̄tore eisdem numero esse ē affinitas, ut adeo qui illi diligenter operam navant

Et verba huiusmodi dicit et Cicio testata sic intendit agrum transferre in
 frum, ut uterque sit et fel et fructus et sibi appropriet, et si non est
 eiusmodi testam ex fine malum est. Si femoralium rixarum atq; adve-
 ner iudicij auctoritatem corrigendum, et verba intendit in ut uterque sine
 discriminali et rige sit p[ro]p[ri]e d[omi]ni, adeoq; in usu fructuum provenian-
 tibi appropriet fructus, et sic dicendum est quod si q[ui]s fructus sibi appropriet,
 ille se solum d[omi]ni sit p[ro]p[ri]e rei, alter aut n[on] nisi similari, si s[ed] aliquos
 in fructus sibi forsiat, partialis uterq; erit in usu d[omi]ni d[omi]ni. Bene-
 namq; advertendum est, plenitudinem d[omi]ni n[on] solum involvere abstin-
 g[er]e utendi, et disponendi de aliqua re, sed et in re, ut adeo a nemine
 civile impediri possit; nunqu[am] d[omi]n[us] in proprio casu uterq; utriq; sibi solum
 p[ro]p[ri]e, q[ui] in alium exercitum redigat, licite impedire et infringere potest.
 neubi res p[ro]p[ri]e huiusmodi legali d[omi]ni poterit p[ro]p[ri]e d[omi]ni, nisi tandem ex
 levi mulieris mente. atq; de h[uius] sermone obiecta facile solvi po-
 terunt, ea est aut loquunt[ur] de diverso d[omi]ni instanti, aut sermo instanti,
 aut diverso domini genere, aut diverso numero mea, aut certe plane he-
 ditatem h[uius] n[on] involvunt, adeoq; neg[ati]v[us] illud d[omi]ni plane observant, q[uo]d s[ed]
 sed huiusmodi, ut ab altero licite impediri n[on] possit. h[uius] p[ro]p[ri]e
 solutione ingite nolant, nullum in inh[er]ere nec animi nec necessitate est.

Sectio 3ta

An et quale d[omi]ni hoc g[ra]t[ia] in v[er]bam, membra, sanam,
 honorem, et alia bona spiritalia?

Suppono imo. Contra Jonathas et Circumcellione[rum] suidicium per se
 loquendo, et extra vultem dei aut mandantij, aut mali interno insigenti,
 velut g[ra]t[ia] cum s[ed] Apollonia Martyrologum testat[ur] ad d[omi]n[um] q[ui]am s[ed] h[uius]
 est in se vultem, et h[uius] d[omi]ni d[omi]ni per p[ro]p[ri]e d[omi]ni n[on] alia, q[ui]am
 them est: n[on] occidit, aut est d[omi]ni Augu[stini] et de civit[ate] n[on] aliter q[uo]d nec de
 neg[ati]v[us] est alium occidit, q[ui] h[uius] qui seipsum occidit: sicut q[ui] n[on] licet privata
 cuidam h[uius] occidit, ita multo mag[is] seipsum occidit et, dum q[ui] vultem g[ra]t[ia]
 Charitas incipit ab ego. tum e[st] q[uo]d sapient[ia] d[omi]ni q[uo]d s[ed] d[omi]ni q[uo]d s[ed] d[omi]ni q[uo]d s[ed]
 et motus et potestatem, et qui occidit, et vivificat, q[ui]am p[ro]p[ri]e d[omi]ni q[uo]d
 atq; huiusmodi in seipsum g[ra]t[ia] na[m]q[ue] foras et sume violenter, unde maior
 infamia n[on] assemitur ab ulla lege aut ratione, q[ui]am q[ui] occidit ex suidicio sicut
 q[uo]d cogit vultem proximum diligere, sicut nos nos, et loquunt[ur] nos

147

178

malis... imperamur, ita e cog... nec alterum occidimus,
a priori et posteriori inhibemur, ne nos infoculamus. Sed qd ad rem
qd dicit nobis licite mortem nobis appetere potius, sicut sibi appetit & Paulus
tam dixit. Curio dipholois multa e nobis e talis optare potius, ut severian,
nec in ea nobis licite inferre possumus.

Suppono id eodem iure illicitam e sui multationem, nisi forte gravius malum
alio sustinendum eam condonasset, uti vbi si damna ad roqum fuerit a iudice
licentia vlam edimendi per sui propriam multationem pbi manue abfistorem,
nam in huiusmodi casibz sui multatio n erit in se mala, quoniam in duo mala
eligendum e minus malum, prosertim si per amplexum minoris mali propria
vlla et caritati consulari, sicut si hic eutire palam e. neqz hostis eius
licentia, qd aliqui opponunt, sicut punitioem e ad hunc pntia vlla vlla
de cuius naa e, ut si ad alterum, de proinde ab altero n ab ipso possidente
exequi dicit. nam qtra e qd pntia in hunc sit ad alterum, sed long n sibi ad
alteri foat, suffi sit, qd e in locu capu fieri pot per hoc e qd possidentem
exequat sententiam a iudice latam, id foat, sicut per qd pntia erga alterum
communalem sicut, et proportio in eius iura et suum delictum sibi, sicut in
sibi qd quis ad Tyrenem damna qd ipse labore suo sententiam bene exequit,
per secula pntia observat. his ppositis p.

179

Asperitio unusquisqz hoc iure naa et ppositivo e qd sua fama honoris bono-
rum suorum ipsius vlla qm ad custodiam. vbi Paulus dicit, cum qm
Dicitur in hoc et ipso lumine naa edim qd quisqz sudere quicunqz vlla fama
honoris. 2do qm vlla quoad custodiam e de iure naa et facile ois
quicunqz qd e de condempne e in rem fama honoris q, qd pntem ad verum
pntia consulari oia si perdit famam servare memento, adqz vlla nulli
imo oibz fere ingenuis nulli longe e privari vlla qm fama, q altera
in mundo e post mortem vlla e. 3tio ex Neologo ubi dicit n loquere
qtra proximum suum falsum testimonium quo sapere e illud involuit, multo
minus loquere falsum testimonium qtra se. Charitas e in e in vniuersa de
vlla deniqz vbi asperitio ex ipsa dicit epia, q e libera disponenda
celsas de re aliquo lq sua sine iniuria v imitabilis, a qui de fama honoris
ceteriqz bonis pntibus doctrina vq: pntibus vniuersis p ois hoi qntibus huius-
modi libera disponendi facultas pnt namqz vnt bonis quibz hoc libera
in suum condonum ubi, nec in parte iniuria ipsorum vniuersis pnt, vnde vnt
vniuersis casor fama honoris q. vnt ad restitutionem, qd e ipse pnt
horum bonorum pntem magis condonum suale idem magis se adiciat pnt
in qd

donato si mors aut ruina vita sed moderato percomposito carnis intendat, cui
si ego ad stipulam existimans exemplo e. Paulum maiecatibus suis despoli
expientem et e. cum Christo, maxime quoniam cum se vita et mors sine suo reddi
derno sicut fecit.

151.

Inferri ex dicitur in hoc per se loquendo. Primum est sua libertatis. ratio est quia
et si proprietatis huius naturalis dependens a natura quoad suum adiutorem, illius
natura individuali liberum est, ut illam a se se abdicat aut ea suam quoniam ad alium
domum, ut singula clausula deservit, quod cum domo obedientia naturam liberam
gloriam sed sine libertate, quoniam quicquid profectus ad ad solent magis quoniam
sua libertatis inchoa illicita fugit per sua superiora in manu Christi
quod signat, quoniam et ipse pro eo factus est obediens usque ad mortem.

152.

Inferri ratio de ratione pro gravitate detractionis detrahendo gravissime
peccare potest duplici specie disto sicut quia charitatem, qua quis tenet
delegere proximum sicut seipsum, et quia gratiam, quod sicut violat in allegia
quod quicquid naturalis est in bonam famam, adeoque non sufficit in professionaliter dicere
peccare quia proximi charitatem, sed requirit ut dicat detrahi proximo
non est genera peccatorum in modo, sed singulorum specierum et numerum exprimi debet
iuxta quoniam in tractatu de poenitentia sed de peccato detractionis alibi plura
vixit huius advertendum erit, quod ob paritatem rationis ea quod de uno detra
ctione de sola est, extendi debet ad aliam honorem libertatis alio
rumque honorum spiritualium, de quorum restitutione plura dicentur in disputacione
ista huius tractatus. modo sicut.

sectio 4ta.

An et quale dnum uxori competat et filio familia?

Primum subto in genere tractans explicato, in quo resolutis quoniam quicquid est
hoc dicitur et si natura respicitur et in pariter de subto dicitur quod dicitur quod
vixit non immedie dominari, et est singuli huius si natura ista est dicitur capere
sunt, nulli in in multis alio dominari lege prohibetur, ne ordo nobilitatis
in comendat ad caput defueret, quod in uno numero uxori et filio
familias utroque quod non sui sed alterius iuris habent, uxori quoniam mariti, filio
familias aut patris, hinc

153.

Primum est in bono uxoris proinde quadragesimo uno quoniam si bona dicitur
sicut dicitur, quo significat bona marito ratio est huius propter onera sustinenda nomine

uxoris tradita. rdo ff bona tradita et donata ppter nuptias, q e qdator
 vocant. Etio ff bona q ipsi sponsi in signum et pignus salutis matri
 tradunt, ubi ff annuly, numisma et alia huiusmodi quo artha dicitur.
 pto deniqz ff bona paraphernalia seu iuxta dotalia, ubi ff ppe q
 de Clavario verbo parapherna interpretari, parapherna dicitur a para
 qd signi iuxta, et gerba qd dolum denotat: adeoqz paraphernalia oia
 illa bona ff, q iuxta dolum acquirunt, cuiusmodi ff imo oia p: exire
 dolum marito tradunt: q uxor donat hereditate legatione et ante
 natiuum acquisivit, aut in natio n videtur vri aut familiae de ex
 alio libelo obtinuit. rdo oia q uxor in natio ultra debetion familie
 gubernacionem sua industria labore et opera sibi comparat. Etio illa
 q de fraudando sum opem in contractis sibi a marito sumptibus pro
 salute, salute honeste donatibz recedebz et huiusmodi sibi substat. pto
 maxime illa q, dum a marito uxori certa assignat summa pro sua et
 liberorum sustentate, uxori superfluum facta sui et liberorum summa
 et decenti sustentate.

Adum e rdo q bona filiofamilij id e filiu sub potestate patris qd dicitur
 ppatr e et plicia filij castrensia quasi castrensia aduentitia, et
 pfectitia. bona castrensia e quemadmodum iuris consulto vocat peculiu
 castrense e de illud qd quis in bello acquirat, quo recurrendu e illa, qz
 cumqz filij in bello belli terra maris sive per modum stipendij sive
 iusti spoli sive donatibz a dno sive testibz ab alio comilitone
 obtinuit, item oia ex hoc peculio separata sive mediante fructu sive
 pfructu ubi ff agri longum l. i. na castrense peculium. bona
 quasi castrensia ff bona acquisita rade publici officij pcedi modo
 in publicum benedictij et ordinali ad bonum qum ubi ff stipendia pvo
 cati, Medici, Consiliarij Professura ff. tit. de pny, medicina aut
 vrig ex artibz liberalibz n mechanicis l. i. na cum multo Codic de bonis
 quo liberis: qd e annumerari bona a principe donata p eadem.
 item q Clericis filiofamilij rade clericibz obtinuit audentia pfecti
 tero de epis et clericis vocant am bona huiusmodi quasi castrensia
 qd ff rade milita acquisita a finibz, eoz gaudent in privilegio castren
 sum, eoz obtinent medio ordinale ad bonum qum rei publicae.
 bona sive peculium aduentitium illa bona ff, q neqs in bello nec in huius
 milita aut alia quacum rade pcedat ad bonum qum ordinale, neqs rade

157

Ad inuitu patris acquirita sūt, sed oīno aliunde sūt artificio filio familia
aut eis industria capi fortuna, inventione legato, successione et hereditate
materna auti extrinsecis alijs propinquis a filio familia comparata
L. cum opulentes ff. de bonis q. lib. is. bona veniens et peculium
profectitium illud dicitur, qd filio familia dicitur ex ipse rebus et successione
patris, quo e rediunt oīa illa, q filio inuitu patris dant, cuiusmodi
sūt, q ab alijs dant filio ad studia, ad sacros Ordines, rōe nuptiarum
sella ad dote dō ab alijs inuitu patris, q ē ipse pater filii sui
tradit, illa profectitia nō sūt, nisi qdms dōt postea cum alijs fratribus
in hereditate partitionem afferit. Cō. prononciat. si

155

Affertio in bona dōtis, si in pecunia aut alijs rebus uq. g. p. h. b. l. y.
nō g. p. h. b. l. y. dicitur et ex dominio proprietatis ad uxorem pertinet, p. p. y.
fructus aut et dominium utile ad maritum q. d. u. et h. u. m. g. p. h. b. l. y. iuxta
legem q. non ff. de iure dōtis ubi dicitur dōtis fructum ad maritum pertinet
dōtē equitas suggerit, cum ē ipse onera patris subeat, sequuntur eum
et fructus auipere. Maritus igr qd plene dotalium q. nō ē ab ipse
nuptialis case res dotalis alienare nō potest. Cō. in rebus dōtis de iure dōtis

in dō de iure novo q. tradit uoluntate conser, quo e cum g. p. h. b. l. y. uxoris maritus
eorum immobile sive dotalē fundum alienare aut hypotheca subiciat
L. unica. §. et cum sō de rei uxoria ad e. i. n. g. p. h. b. l. y. p. h. b. l. y. p. h. b. l. y.
ea administrare, et a quouis p. p. h. b. l. y. reali e ad venditāre. Cō. dōtē amē
clan Cō. de rei vindicāōe. Dixi tō dōtē dicitur pertinet ad
uxorem, nisi in pecunia aut rebus uq. g. p. h. b. l. y. g. p. h. b. l. y. : nam iuxta
quoniam ff. de re in dōtē ff. de iure dōtis in h. e. p. h. b. l. y. p. h. b. l. y.
Quoniam dōtis ē pene maritum cum obligatōe in modo soluto et patris rō. h. b. l. y.
hendi, quo e dōtē case, quo res dotalis uq. nō g. p. h. b. l. y. marito tradant
offertata nō eo solum animo, sed si forte p. p. h. b. l. y. aut dimittit sō. d. e. u.
valor sicut, sed e ut affertio officiali venditōem.

156

Eadem sententia ē d. de g. r. adole p. h. b. l. y. p. h. b. l. y. quoniam admi
nistratio sicut et dōtis, quoniam maritum g. p. h. b. l. y. ad maritum pertinet, soluto
aut maritum ad maritum tradit sō. d. e. u. ad uxorem, ideo g. r. adole uoluntate
utilitas ē, a muliere p. h. b. l. y. des moneta, si maritus bona rō. h. b. l. y. q.
illi pro dote specialiter obligata sūt ad nola. ff. de in capitulo p. h. b. l. y.
de emptione ac venditōe. Forhan dicitur qd concernit in q. d. n.

germanice Monograb d. ita soluto per mulier maritum patris pleno

iure uera cum dote mulieri exhibenda e, qd si vi illa prius marito facti
fugeret, illi erit uicente e marito libera dispositio, aut rer legitimam
aut ab intestato heredibus illam relinquendi. *Ad hoc in glosa finali rari auuon. unde dicitur.*

Afferlio rda uxor in bonis parafamiliaribus seu iura aut preterita *157.*
liby plenum dominium sicut ad qd ex p. hac lege. *od. de post. quon-*
liby, item quoad proprietatem dum quoad administrationem, uel de iis quomodocumq;
libere disponere possit ita qm, ut in horum administrationem et fructus mariti
uolente uxore se se immiscere n. debeat, et qd solum sibi fil. mulieri que
se ipsam marito committit, res e eisdem pari arbitrio gubernari. *eadem*
qd si hi par marito condati huiusmodi administratio bonorum ab uxore
si uel colligit *Raym. ex l. ubi adhuc uxor in bonis mariti tacitam solum*
hypothecam; qd mariti de bonis parafamiliaribus uxorij non abile qd per
alienam perdit, deponat. uxorij facti iniuriam, et tenetur ad resti-
tutionem damni, scilicet e uxor si non abile qd clepserit aut seruip-
erit de fructibus doli, aut gradibus, ad restitutionem tenetur iuxta qm.

Quare qd iur. de bonis durante matrimonio aduicem acquirunt, *158.*
breuit. illorum dominium affirmari. *Idem in pacto stralem quoniam*
staty ordinarie in partu nuptialibus pro dimidio, usus fructus h. p. uel
peru maritum, nisi forte speciali pacto aliud prouisum fuerit. *hoc de*
bonis uxorij iam fil.

Afferlio *158.* **Filius** filij militis plenum dominium possidet in oia bona castren-
sia et quasi castrensia tam quoad proprietatem qm ad utilitatem et fructum
ita ut poterit qm uolent et licentiam filij de illis disponere. *Filius*
in iuriam scilicet, et si male disposuerit p. uel qm d. p. am, ac debeat ad
restitutionem doli damni: *Filius* contra p. nisi a lege aut legiphibeat.
libere de illis disponere pot. e qm uolent patris siue donando siue qd abando
tum erga extraneos. *Idem* erga affine ino iuxta patrem, ita qm uel in
iudicio filij patrem querere possit, eadem ex parte saluiri. *Idem* castrense

De pecunia castrensi *159.* **Filius** filij militis prosequitur. *Idem* eodem titulo.
eius e aliqua res dari pot. nimirum qd ita bono qm expediat, ut filij
ad bonum qmne speciali favore in bonis inde acquisitis sui iuris filij
et ad patre independens. *Idem* h. nisi a lege aut lege prohibeat.
si e a lege immedial, et immedial, et minorum fil. *Filius* administratio et
usus erit in pte parentis. *Legis* e in iure impediri separari e disponere e
de bonis castrensiy.

Quare cuius ergo erunt lucra ex pecunia patris a filio filio comparata ludo
 aut industria?
 Respondetur quod si ludo sit illicitus an licitus, si ludo est licitus ex sola ratione ad
 aperiendum sciendum est illa lucra esse propria patris, et est quod fructus illius fructus
 ipsius suo fructu, sed cum pecuniarum patris est in iure casu non filii; quod est lucra
 propria patris est non filii, proinde fructus illius bona profectibus accensenda sunt
 licet illa ex eadem ratione quod ex rebus patris per filii industriam acquiruntur
 reus cessat quod per lucrum aut industriam filii acquisita sunt, cum est non per filii
 industriam, sed ex rebus et fructibus patris per industriam acquiruntur, ludo
 et industria medium in censeri quo patri habeat lucra obtulerunt, quod si
 vero ludo licitus non sit, sentit propter cum aliis loco cit. quod fructus illius sibi
 acquirat lucrum non patri, quod in ludo illicito nec pater complex nec filius
 patris fructus censeri. sed per se loquendo est in veritate ita sit per autem
 in lucrum ex ludo licito proveniunt, filius sibi retinenda sunt, si verum patris
 aut ex parte aut facile quod sit, procul fore quod sit quod sit non pro.

Sectio 5ta.

De qualitate bonorum Clericorum in regna Ecclesiastica et
 redditibus per fructus &c.

Quoniam Ecclesiastica bona nomen est commune bonis dicitur et distinctione
 seu Clericorum, proinde in presenti sectione inquire de bonis Ecclesiasticum
 qua tripliciter distincta est scilicet: scilicet Clericorum bona imo Patrimonialia
 qualiter nominantur omnia illa quod ex hereditate sive paterna sive materna sive
 paterna sive amicum &c. et ex ratione donatione, Emptione Contractu &c. aliis
 modo obtinuit Clericis modo quo laici acquirunt. Et 2do bona Clericorum
 quasi Patrimonialia ex industria quod sunt propria industria aut aliqua pro-
 fana et alio exercitio et quali quod Professura cuiusvis sive instructione
 musice Clerici foris, quod et annuatim stipendia et stipendia sive
 stipendiorum Clericorum et ista a stipendio Parochia et Capellanis et
 Privatim non ratione competentia vel vocandi tradita. Et 3to bonorum
 proprie Clericalia ea verum quod Clericis acquirunt sicut Beneficia quod sunt
 quod et Parochia Capellanis et quod sine iniuria inamovibilibus si est ad rationem
 amovibilibus, non sicut Beneficia et dicitur sed per modum bonorum industrialium
 quocumque laicorum sibi lucraret iuxta quod non. ex hoc notabo.

De 4ta. qta.

109.

possidens bona sua t. ex gratia t. ex donacione t. hereditate sibi acquisita
 eo modo quo laici, unde et laici delicta et n. d. d.
 Ita patet suadet imo ex sola q. r. b. a. ubi unctis et sine di. exceptione
 de r. am. partem bonorum Quasitorum et Clericorum. id. ex r. d. q. e.
 dar. leg. stipendium et merces sui ministerii, illig. v. n. m. trans. fer. in v. m. m.
 n. solum r. d. n. q. sufficit ad statum suum decenter gerendum, sed e. q. s. p. o.
 ad congruam sustentacionem, ut patet v. d. n. g. in ministerii laicorum c. u. n. i. e.
 atque r. d. a. p. e. r. i. o. bonorum l. i. t. a. s. i. o. r. u. m. s. u. b. s. e. l. o. l. a. t. i. s. (Clericis) trad. in s. p. i. n.
 d. i. u. m. et mercedem sui ministerii, ut patet extra dubium v. d. e. i. t. h. i. n. e. l. i. c. i. t.
 competentia: q. e. Clerici eisdem s. t. o. l. i. g. p. o. r. t. i. o. n. i. s. s. u. i. h. i. c. r. a. o. e. q. u. i.
 ex capitulo unico de Clericis r. e. s. i. d. e. n. t. i. b. u. s. i. t. e. m. ex t. r. a. : l. e. s. i. 22. c. 3. f. l. l.
 23. c. 1. l. e. s. i. 24. c. 12. de reformacione ubi statuit, q. d. e. i. i. q. u. i. i. n. t. r. a. d. u. o.
 menses a die possessionis capta beneficii eulastic professionem fecerit n.
 fecerint, item qui infra annum ultra hos menses a loco beneficii abfuerint
 fructus n. faciant suos, unde a p. r. o. v. i. o. v. e. l. l. i. c. i. d. i. c. a. t. u. m. f. u. e. r. i. t. : q. d. q. u. i. p. r. o. f. e. s. s. i. o.
 nem fecerit suo s. p. i. e. g. e. r. i. n. t. n. e. i. n. t. r. a. a. n. n. u. m. d. u. o. m. e. n. s. e. s. a. b. b. e. n. e. f. i. c. i. o. a. b.
 fuerint, fructus faciunt suos adeos v. e. r. i. e. r. u. n. t. s. u. i. n. s. e. l. u. m. n. a. t. u. r. u. m. s. e. d. e.
 superfluum, de his e. p. r. o. p. r. i. e. s. a. c. r. a. s. y. n. o. d. u. s. l. o. q. u. i. t. a. u. d. e. i. t. v. e. n. i. t. q. u. i. n. i. s.
 p. r. o. v. i. s. u. b. i. e. b. o. n. a. r. e. l. i. c. i. t. d. i. v. i. s. a. s. t. i. n. v. t. o. r. p. o. r. t. i. o. n. e. s. i. c. u. t. C. l. e. r. i. c. u. s. d. e. s. u. a.
 portione laici voluerit donacione fecerit n. conquiri, nec legat. nec donacione
 infirmari a superioribus, imo recipientes eisdem donacione aut legat. n.
 peccant iuxta legem nisi tantum ad hoc induxerint, q. d. d. i. c. i. n. p. a. e. m. o. n. i.
 s. e. l. u. m. e. s. i. v. e. s. s. i. a. o. b. l. i. g. a. t. i. o. s. e. c. u. n. d. u. m. h. i. c. m. o. d. i. f. r. u. c. t. u. s. i. n. v. e. s. t. i. g. i. o. p. i. o. s. i. n. e. x. p. e. n. d. i.
 aut Clerici eorum s. u. i. n. s. e. l. u. m. s. e. n. t. t. a. n. d. e. m. e. C. l. e. r. i. c. u. s. p. l. u. r. i. m. u. m. t. a. v. e. l. q. d. i. n.
 dubio melior sit q. d. i. c. i. o. p. o. s. s. i. d. e. n. t. i. s. e. u. m. i. g. r. d. e. d. o. n. a. t. i. o. n. e. b. o. n. i. s. i. n. e. s. u. p. e. r.
 fluit ob d. p. e. n. t. i. o. n. e. m. s. e. c. u. n. d. u. m. s. t. a. t. u. s. n. i. l. p. o. s. s. i. t. m. e. l. i. o. r. e. r. i. t. q. d. i. c. i. o. d. e. a. r.
 e. o. r. u. m.

q. 70. Subest iam rem totam salutare v. l. i. s. a. u. t. h. o. r. i. t. a. t. e. s. t. o. m. a. q. u. i. 2. y. q.
 d. i. c. t. o. a. r. 7. ubi querit utrum Ep. i. s. e. p. e. n. d. e. n. d. o. s. f. r. u. c. t. u. s. s. u. a. p. o. r. t. i. o. n. i. i. n. v. e. s.
 t. i. n. g. p. i. o. s. s. e. u. p. r. o. f. a. n. o. s. m. o. n. a. l. i. t. p. e. c. c. e. s. s. e. t. a. d. r. e. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. m. t. e. n. e. a. r. i. i. l. a.
 v. i. l. i. t. : s. i. q. d. d. i. s. t. a. s. t. b. o. n. a. q. d. d. e. n. t. i. n. u. s. u. m. E. p. i. s. c. o. p. e. r. e. a. b. h. i. s. q. s. t. p. a. u.
 p. e. r. i. b. u. s. e. t. c. h. i. r. i. s. e. t. c. u. l. t. u. i. s. t. a. t. u. s. e. r. o. g. a. n. d. a. e. t. a. l. i. q. u. i. r. e. l. i. n. q. u. i. t. e. p. i. s. t. o. p. a.
 d. e. h. i. s. q. s. t. p. a. u. p. e. r. i. b. u. s. e. r. o. g. a. n. d. a. e. t. e. i. n. u. s. u. m. m. i. s. e. r. i. c. o. r. u. m. a. u. t. c. u. l. t. u. i. s. d. i. v. i. n. i.
 e. x. p. e. n. d. e. n. d. a. n. e. d. u. l. t. u. m. q. d. g. r. a. t. i. a. s. e. c. u. n. d. u. m. d. i. s. p. e. n. s. a. o. i. a. g. i. t. e. t. m. o. n. a. l. i. t. p. e. c. c. a. t. i. t.
 d. e. r. e. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. m. t. e. n. e. a. r. i. i. N. B. de his aut q. s. t. s. p. e. c. i. a. l. i. t. s. u. o. u. s. p. e. i. d. e. p. u. l. a.
 v. i. d. e. r. e. e. a. u. d. e. m. r. a. o. q. d. d. e. p. r. o. p. r. i. i. s. b. e. n. e. f. i. c. i. s. a. b. s. e. l. l. i. p. t. e. i. n. r. e. d. e. r. a. t. i. o. n. e. a. f. f. e. c. t. u. m. e. t.

Elemosinos civitate favore cōt. Carici, n̄ h̄ sub titulo nepodijmum adcol
onte, qui ab Anroc. afflētē damnatū ē, sed sub titulo Elemosina pau-
peribz erogata: Juri ē. Conit. loco cit. Sed si quidam pauperes
is ad pauperibz distribuunt; eoz aī n̄ dīstribuant nec dīstribuant illorum
cā: itō qm̄ maxime ut eoz sancta synodus monet, ut oīem hūmū hūm
erga fr̄s nepotes propinquosqz carnis affectum, unde multorum moloni
in Ecclia seminariem, oīes penibz deponant.

273.

Colligendum erit rō Clericum Beneficialium onera sui beneficii fidele,
adimplentem formalit̄s bonis patrimonialibz & quasi patrimonialibz
imō eoz hūm bonis per industriam acquisit̄s, fructibz, se suoz fami-
liam s̄i qd̄itionem beneficii alere et sustentare civitate p̄o ex bonis Ecclia-
riis digni ē ē operarij mercede sua Luc. 10 et qui altaria deprimunt
cum altari participari, computandi aī in se hoc congrua sustentacō
sperendum imprimis ea q̄ requirunt̄ ad ipsum Clericum aīqz semilan-
tis statui quēriendam alendam vclū Vestibz, caleriqz Coneriqz rariis.
rō ea q̄ requirunt̄ ad decorem suo statui hospitalitatem exercendam
erga amicos peregrinos. Etō aī faciendz aliquoz donatōz remuner-
atoriqz Beneficiorum sibi fr̄sqz pauperum, letiqz e quozdam donati-
onibz gratuita pro dōtione sui statū, unde amici sui filium ad
studia applicatō s̄i rōa in studia sint, et si sal̄ amplum patrimoniu
habeat. De bonis Ecclia-riis tamen sustentare poterit Clerico. rō
q̄ requirunt̄ ad decorem animi corporiqz relaxationes moderata vcl.
Convivia ludosqz quorum quantitas estimari poterit tum ex copia
restitutum, tum ex dignitate persona et beneficii, unde plura d̄prehend
pro aīqz sustentacōe Ep̄o qm̄ Deano, Deano qm̄ simplicii Clerico; n̄
in persona estimari pot̄ s̄i dignitatem sui secularem q̄a vcl. ē Cōm-
Princips & s̄i s̄i dignitatem Ecclia-riam q̄a ē Ep̄us, Canoniqz Doctor
Ecclia Beneficia ē n̄ s̄i insubita ad sustentandas dignitates seculares
eo probentur, ut tales parcent s̄i seculatibz secularibz, sed s̄i insub-
lita ad decorem Ecclia, ut ea civibz videant̄ civibz terribilij Castro-
aciqz ordinala in qua alii milites alii centuriones, alii Capitanei
Ducez alii, q̄bz pro sui dignitate majori minorive magis minusqz stipendiū
Princips largit̄. alioz de dominio Clericorum dicta s̄t.

Secio 6ta

De Religiosorum

In matris pupilla Religiosi oculi e sanata paxerlos facillime obnoxia
culo, cubrica nimium res, multig; pro delor in ruinam possit qm resun-
ctionem populi, pro averlendo a kerta salubis dependio de dno Religio-
sorum iam modica discorda veniunt.

174

Carlum an iuxta nri spri d. unanimera sentian e, gra Navarum
alioq; paucos arbitrate os Religiosos e in qui ee dnu incapos,
iq; solum bonorum sprium administracione q; p; hre, sprium ee spnes
sprium: aliquos religiofos ordines q; p; hre os Capucinos scilicet vna
sprium bonorum sprium in q; nri, et hri in Concilio: spri 25. de regu-
larib; C. 1. ubi dicit credidit: spri q; d; q; p; hre os d. omib; bon
virozum qm mulierum e mendicantium excep. i. omib; q; p; hre os
Capucinozum os corum qui minorum de observantia vocor; ut deinceps
bona imobilia possidere liceat. ubi lta p; hre os in q; nri mox loquunt
p; hre os p; hre os q; nri d. nri p; hre os: suader eadem veritas lum ex
qm i lta regula spri p; hre os acquirit d. nri acquiris, lum ex p; hre os
ingressi audentia si qua mulier, ubi hri p; hre os suadere in oia iura
p; hre os, lum e ex Nicolai 2. hri ex d. nri: exiit qui seminalite v. p; hre os
ubi loquunt d. nri p; hre os p; hre os p; hre os p; hre os p; hre os
i p; hre os congregacionem: q; p; hre os p; hre os in aliis ordinib; p; hre os ee
p; hre os congregacionem i p; hre os p; hre os nisi forte eminenter q; e caput solis
ordini et d. nri: tandem ipsa e p; hre os hri veritem confirmat. videmus
i religiofos ordines et p; hre os d. nri reali os mediis iuris iura sua p; hre os.

175

Quod in e aliquos ordines religiofos hri verum sprium bonorum sprium:
al e d. nri ex d. nri p; hre os p; hre os et hri in mox cit. Concilio d. nri
p; hre os capucini os minoros neq; in q; nri d. nri aliq; hri p; hre os q; nri aliqua
vnde auentari p; hre os domus p; hre os p; hre os hri p; hre os hri p; hre os hri p; hre os
q; nri p; hre os p; hre os minorum os Capucinozum in nulla hereditate neq; per
testamtu neq; ab intestato suadere p; hre os contra domus p; hre os p; hre os
p; hre os suadere in hereditatem vna in, ut bona imobilia hri ex p; hre os
vnde p; hre os p; hre os p; hre os p; hre os p; hre os p; hre os p; hre os
3. n. h. c. p; hre os cum aliis d. nri p; hre os p; hre os p; hre os p; hre os

que unquam e papiracione imaginem elevare pot ad voluntarium grave
 vicia committit, et in putum prole qharvolum paupertatis si exuberla
 huiusmodi iurisdictione nonnullis aul possentia, ut statim sed possit aliqd huius
 gsumendi, inlerum cuiusmodi furtiva celet, ne superiora illa videant et
 respiciant, qd sic aiant, certo venerationem et respectum dulcedine palliatum
 proprietate spirant poculum. eadem doctrina a potiori intellenda e
 lufibz in qbz qra paupertatem peccant qui plura exponunt qm donare pot.
 et sane lucens huiusmodi n attendunt ad damnum et honori acq ad res n fug
 de de illis disponunt qm dicitur de suis qd proprietatem spual et summa
 religionis abominatio e.

Christi in ludo aliud et e ludo aliud recreatio, natalisq et nim pti mortali
 damno act, qui qdaz cum praesumpta sctm et recabte supposita superiorum
 licentia e alioz Chariz et Basiliz, per quos intellm og ludi pnti in
 qbz sctm res permittit caput et soluta qui ludi in Conuiz et a potiori
 Religiozi indunt. Capitulo sig dist 35, honeste sese recreant et de
 rebz lufibz applicatis n tam de suis qm de scti revocabilit ad lupum
 et revocationem concessis disponunt, ita id fieri pot absq oi culpa e
 veniali sentio cum salmndia filio per ludoz igr pccati numero menli
 naly exoticoz religioz ludoz intell et pccipue qdm ut vocant in pccat
 ubi nullo summa excludenda n scti, et per hos ludoz nisi h iureta
 superiorum licentia accedat, n solum mortalis peccat Religiozi, sed e cig
 abusus, si cum ad lupum induant, qui loco religiozi, si ipsemet edidit qdaz
 ob aliqd speciale officium parochiam vq n incorporalam n habuerit ex quo
 respicere pot, ad restitutionem sonebit n mitiq qm si fieri collegis pccatoz
 religiozi namq huiusmodi religiozi n e, sed claustralem bonorum sctibz
 dignior.

178.

Verbo igr contra vobm paupertatis militat, et pti gravis qra qra si n
 atq sctm periculum e qz modo proprietatis, sine scti quoad modum quomodo
 peccant ii qui et si licite et cum praesumpta sctm superiorum licentia ren
 accipiunt, auspion n quomodo modo celant obfcondunt, timidi, ne si superior
 viderit eandem hibi retol obacipiat, palon e e qd huiusmodi religiozi huius
 sale n habeant dependentes a nullo superiorum licentia sed a nullo suo,
 qz ea quasi sua et n in ad usum simplicem sua qz qz dicitur: nullo
 magis peccare vident, qui qra superiorum dispositionem circa res huius
 qz qz vnti et archiepiscopi, et monium vobm suo murmure replent.

179.

dale e manifeste prouant sese simplici et ad nullum superiorum dependente
 esse esse quod non e, sed alio in religio prebende qd malum e et
 proprietarium. siue sit quoad rem qualitate maxime reuans qui in locu
 et sua Delicia ponunt et omnia studunt negotio non quasi pauperes
 sed quasi frui n attendentes ad quae fardorum Monachorum Monachy
 habent obulum n valde obulum sed illud oportet sibi magis proficere
 qui fit plus vale plus. scilicet reuans qui inordinato appetitu illi con
 stabri suo rem ad usum gressum furipiant, qd ff fardum appetit
 fuerit n illum solum fardum committere qui inuito fruo rem alienam affe
 rit, sed e illum qui alterum priuati use rei comoditate locale t aliter
 ad usum conuectat, ubi in scilicet. At alij attendi debet grauis maia
 pro qua petri mensura et laudat graue e si aliunde finit et incho
 proprietatis n sit et pauperatis dependium.

180.

Est am proprietatis incho et pauperatis dependium, quocumq sine licentia
 saltem presumpta, monachy aliqd retinet auipit, donat t comulit, unde
 e qd pauperatem reuans qui sine licentia presumpta libro et alia
 huiusmodi exoteris mutuant t multas ipsi accipiunt, aut libro et alij rebz
 permittant, permittit e et multas ff adq verit dicit. idem qui paucis
 sibi pro itinendo vq conuectat paritv uiuendo de quib sperditio huiusmodi
 in alio usq querunt, et aut sibi quasi bono industrialia retinent, et uni
 uersim qui locatq a Prolato ad certoz usq destinatoz contra eadem
 prolato vltim in alio usq querunt, ut si religioz in Academia regoz
 paucis sibi pro verbu et vestitu soluendis, pro thesibz libris transmissis
 ille donando ludendo quicundq dissipent. idem qd pauperatem reuans
 Religioz faxla lugonem qui cibos et potu prebitor ob exoteris ad se hroz
 missos auipiunt retinent et per se gsumunt n requisita superiorum
 licentia. idem lego in a puto qd pauperatem reuans religiosum,
 qui contra monium quicundq mense dedit et prebitor cibos con
 uerit presente Prolato ingit. Religioz ita patrie scilicet. Thozes
 per Religioz cibos gsumptis putant, id ipsum in immoderata et a
 puto qd pauperatem n reuans Tamburiny C. de doliq Tr. d. C. 2. n. 10.
 et qd tenet pater dicit huiusmodi religiosum n solite seculari, sed potius
 more huius aduersa ad huc cibos gsumere. Tandem e in Maritima huius
 pater Tr. d. C. d. scilicet. 2. n. 18. reuans mortali religiosos, quicundq =

roborabiliter excedat modum in usu rerum sibi quaprovisum quod oblationem super
 fluitatem Caritativam, presbiteralem addens ipse quoque superiore, sed scienter
 permittentes a peto gravi non exurgari. hoc potest fieri si in quibusdum religiosis
 quibusdam pauperibus reuocatis si sine licentia aut excedente ad predicta licentia
 disponat. At plerumque et quoniam licentia a peto exurgens, si sit legitima et iusta
 sciendum est si plerumque a doli, praesumptioe, et quae licentiam, quam in una expressa est
 et sic reputari, quo modo et si in solo expressio indulget: altera facit quae est praesumptio
 di, quae sic censeri, si praesumat superiorem tacite inuitum et si potest, aut rem
 illa fieri vellet, ad licentiam est licentiam reduci quae ab ipso per se ipsam id est
 benignam superioris in praesentem: Et haec denique virtualis est, quae in unum in quibus
 virtute contineri, sicuti exire solet, dum alicui officium quoddam ex parte de-
 mandat, ubi virtualiter ei est quod ad bene gerendum tale officium pertinet, sicuti
 optima si expressa licentia est, quae in unum a peto et congregatione pauperum
 exurgit, hoc est in unum voluntaria, id est licentia et voluntaria a superiore quae, si solo
 non fraude nec in praesentem, praesumptioe, hoc est licentia et nulla est, si petens
 aliquid scienter relicta, quo expresso eam non impeditur, et si exprimat saluo
 aliquid, cuius in unum licentia dicitur: pariter nulla est si qua si coacte superior
 illam concedit. Et ex melius ne ob huius denegationem religiosis locum in
 murmure repleat, ita melancolizet, et familiariter quodam iustura melius solent.
 Et licentia expressa a peto exurgit, hoc est legitima id est a superiore be-
 nignitate concessa, est autem legitima superioris est ille cui est in quibus ab absolute gen-
 erale et consue inferiorum cura demandat, non in exprimat licentia in unum
 quae expirante deposito aut mortuo superiore et alio subrogato, nisi in ad
 ipsius superioris concessa est, aut per subrogatum reuocata. Et haec
 hoc est iusta id est ex iusta causa quae, aliquid certe petens et concedens reuocant
 pro parte rei quae, iniusta autem licentia foret, si concederet res quae in unum
 a superiorum nulli in unum possidenda. Et daret ad honestam superflua,
 non est superior dignus sed dispensator, in dispensatore autem quoniam in unum
 Apulemus dicitur quibus inueniatur, quales sane non est qui a futuro principem
 religioso de thesaurum superflua non perit, et animum superflua recte
 in unum, in unum daret esse unum, quibus est: ubi in unum est quod licentia
 ad superflua suorum quibus exurgit a peto proprietatis, ponit est quod quae
 dependant a nullo superiorum, non in unum a peto quae pauperum, quibus
 volum est pauperum non solum prohibet proprietatis affectum, sed et quae

181

stati pauperum regnum, qualia superflua est, interim in iudicio iudicanda
e rem ee superflua q d superioris quaedam ee sed attendendum ad circumstantias
persona honoris in uno e strictior, minus stricta in alio honoris pauperum
servatur.

182

Ubi licentia praesumpta oritur a peccato proprietatis, plus n requirit, quam
rem suo noc aut auferat, aut beneat aut donec, sed dependenter a iudicio
superiorum: ut aut a peccato qd pauperalem oritur, attendend praecipue
e animus superioris, sicut ratio. graviter, an liciter possit ee per
auspiciam licentiam aut donacionem eiusmodi rei offensus ee inuitq, item
an hoc offensio oriat ex re suscepta donatio an tm ex modo occulte ee sine
licentia oppressa auspicandi? Ceterum e religiosem rem auspicantem
oculte deponem donacionem circa qd superiora videri graviter, offensus aut
inuitq graviter peccare qd vobis pauperalem, nec profanare pcc de licentia
quomodo e licentia praesumpta poterit ee, ex cuius possessione aut auspicio
superior graviter ee ratio. videri fore inuitq sine e qd ee, si superior
liciter tm inuitq praevideat, liciter tm peccari, offensio e e mensura pcc,
mensuratum an eiusdem qd ee cum mensura, unde si offensio licit e, nec
alia circumstantia occulta graviter, ipsum pcc pccm leve e. inde e hbr
religiosem rem occulte ee praesumpta licentia, qd sicut ee de se oblatum
sicut si superiorem adiret, auspicantem donacionem si praevideat superior
quoad modum saltem graviter ee inuitam, e qd inlicitum sufficit quodam
exin oriri pcc, aut ex qd persona aut ex modo auspicandi, ad unde qd
sibi quodam iniuria oritur, pro qd offensiois graviter, graviter, peccare
sicut ex fili si liciter tm offensus ratio. ee pcc, liciter tm peccat,
gravis e ee ratio. superioris offensio a subdito facta sine quoad sollicitudinem
actionis sine quoad modum grave delictum e ex mente cum

183

Dixi tm graviter ee ratio. offensio: n e ignoro quodam superiores genios
frequenter ee pcc, qui ad quosq subditi ingrepy long graviter statim
offendunt, sed minus ratio. maxime in pro sacra officio ordine,
ubi sanctissima Aegislatores J. Bemocius Discretio
sums filijs suis qd dicitur Abbatibus alijsq superioribus pro regula habit,
ut studeant amari pcc qd timeri: oportet ergo de grave pcc qd
pauperalem ut offensio superioris graviter ee ratio. in praesumpta
licentia maxime si hoc offensio tm oriat ex modo auspicandi ee in iura
re auspicio. ratio. an inuitq n tenet, si auspicio tm sit rerum licentia
et ordinare qd ingentium ex pcc qd suspitionis ee scandali: si superior adiret.

nequeat, qd' vq. absque e' aut suppediting quentis, quorum quilibet, si audeat haud
permittit, aut certe ob reverentiam Seniores & aliam rationem ad idem fabriculo
reddi nimis difficilem ad petendam licentiam qm' h' certo de h'q' professio
Jatio & auspicio cedat in utilitatem Monachii, aut superior aliunde zelo bono
affectu sed senioris erga fabriculam, qm' ut relicto licentiam negaretur.

Ita licentia virtualis Senioris eod' q'ntar in expressa sequit' conditionem
expressa illa, ut quovis h'ca' viduac' paupertatis occasu, & virtualis
occurat operari. Et hoc de licentia dicta sent.

Super, ut e' de bonis Monachii, q' ipsi in h'itu religiosi promerunt aliquid d'icunt
quorum summe, qd' Monium si sit capax bonarum inotitium et fundendi,
suadent in oia iura professi, de q'q' arte professionem alibi n' p'posuit, quocirca
si h'ulo illo sine arte sine post professionem sibi Monachy acquisivit auctorita
ingredi Cod. de ff. Euliy. Et caritelo qd' ingrediens lib' Capitulo si qua mulier
ig' q' 3. unde pat' n' solo iure civili sed & Canonico p'ceptionem Monachii d'icunt
in oia iura professi, adeoq' nec a seculari princip' aut Magist'ro eiusmodi
p'ceptionem abrogari pot', quoniam princip' secularis longe inferior e' qm'
ut persona Ecclesiastica alicuius rei sine suo privilegio n' per sola lege civile
Euliy. Canonica acquisito, quale ius e' eiusmodi p'ceptio.

Inferi cum p'p'et' Paulo de Reg' de Jure Religiosorum fol. 117. in o' huiusmodi p'cep-
tionem Monachii in bona professi n' e' per modum hereditatis & iudicis, sed per modum
auctoritate persona, q'nt' h'p'o iura seu legis q'nt' h'one potest' funde' d' h'one fundit'
in Monium s'q' representat' personam professi, h'nt' et' ed' professus onincientis
aut prodigus, cui honorum administratio iure interdita e', nihil o'q' Monium in oia
bona p'cederet, qd' h'ec bonorum translatio n' sit ab ipso professo, sed a lege, q' ad
operandum curatore n' indiget.

Inferi 2do per professionem religiosam ad Monium p'terit' hereditatis de quo
n' 185. Et hanc iura usufructus fundi, sup'nationalis q' qd' ubi aut d' c' h' q' d' q'
et licet ex vitali capitulo legem q'nt' h'one abq' exceptione Monium
absolte acquirat bona et iura, q' religiosus arte professionem habuit, qd' e'
iura usufructus fundi p'nationalis. h'ic h' n' d'um e' usum fructum n' monere
Monium p'nt' ultra v'ltom professi, n' e' alibi d'arsid ad Monium, nisi q'nt'
illud representat' personam professi capax eiusmodi iuris, professio am' n'
poterat' usufructus competere ultra. Dig. vita: qd' c. Atq' in hoc e' d' p'parit' q'
ab usufructu Ecclesie & civitati relicto, qui d'ual per annos centum ex l. 63.
ar' usufructus ff. de usufructu, qd' Ecclesie & civitati absolte relinquit' usus
fructus, n' solummodo q'nt' representat' personam detratom.

184.

185.

186.

187. Insuper et cum filio filii ad monium transire et bona castrensia et
quasi castrensia, ut pote quorum ante professionem plerum dominium habuerat
tam quoad utilitatem quam proprietatem. penultimum aduenturum in quo filii
filii ex dictis solum et dominum proprietatis, et solum fructus quoad pro-
prietatem ad monium usque fructus am remonet patri quoad vivit, si ad
monium devolvit, interim in neque improbabile est, et in usu non sit, quod licet
pater Engel de privilegiis monastii lib. 22. n. 2. scilicet et usus fructum
a patre amitti et per professionem ad monium profecti devolvi, nisi in pater sit
in alio monio profectus, si est ex dictis de usu fructu n. 13. A. usus fructus
cum patris persona addit, si devolvitur ad monium in quo profectus est, potest
in quo vota fecit filii.

188. Insuper et hereditatem et legatum religioso post mortem parentum amicorum
velatum siue per testamentum siue ab intestato id scilicet, potest devolvi ad monium
neque a religioso facta vel professione repudiari potest et prole qui fuerit in vita
non est, sed una se cum omnia sua monio per professionem resignavit, quod si
quod ut evenire potest, hereditas aut legatum sub conditione huiusmodi deferri reli-
gioso, vel non ad monium sed ad ipsum religiosum devolvitur, si conditio hoc ita
foret exponenda, ut sola comoditas et usus et quod dependenter a salute superiorum
pertinet ad religiosum, ultima est volentes ita interpretanda. Et si potest valere
quod personam exceptio legis in generalibus ff. in regulis juris et de testatoribus
est interpretanda secundum conditionem personae l. 22. ff. de usu et habitatione: si autem affinis
aut aliter legitime superioris agere non potest, tunc legatum, nec usque potest superioris
usum et comoditatem a rebus suis independentem concedere. Et et hereditatem
legatum et superioris sine consensu inferioris religiosi auctore adire et eo et
invito, non in visum id potest religiosus sine consensu superioris, a quo plerumque
sine dependere debet, et per quem solimodo iuris capax est. Et in religiosus
si affinis quis ipsi donationem facere intendat, iuxta ff. eiusmodi donationem
aut viro non accipere si, et si filii fructibus magis egenis et donationem condonari
donationem loco sui fructus, et et sui accipere, vel non sibi lucrari veli, neque
monio sed sui amicus deinde solum designare non quod suo non de donatione
sua de religioso sine se et Casprali post mortem parentum super fructu
non ante parentem iurato facti, ubi hereditas aliumque filio et per filium
monio veniens pleno iure devolvitur ad patrem non ad monium circa
morum hereditatis et legati in presenti dicta sunt: iam ne nimia nimis
in uno titulo sit. Copia sit.

Subsectio unica.

Religiosis beneficiis eorumque Innoce[n]ti de Inno in re spirituali Religiozor[um]

Beneficialium religiosorum duo sunt genera, aliud eorum, qui sunt benefi-
ciali intra claustrum ut Abbatis, prioris, archidiaconi, aliud eorum qui
sunt beneficii extra claustrum quales sunt religiosi Epi, Cardinales, Parochi
de alibi, in presentia ager, hoc in circa posteribus generis beneficiis gale
notamine, quod parochi considerari possunt et sunt quod more expedit, et est curati
in beneficio pleno iure incorporato monachio, ut respu[n]t n[ost]ri monachii sicut
siglansen et Winthelmei, et sunt quod vere parochi, et id est tenentes parochiam
non incorporatam monachio. hoc notabo

189.

Ceterum est et apud omnes indubitanter Abbatis prioris aliosque beneficiarios religi-
osorum intra claustrum non est ab illis Inno[centio] de dispensatione in foris quoniam
unde inordinatè expendendo aut suam dispensationem infideliter administrando
si bene peccant contra vobis pauperibus, ut rebor, Navarra, sed et contra fidelitatem
et officium ut modernorum tenet genus, unde si quis Abbatis bona suis usibus specialiter
deputata, et in nullis monachis magis inolevit, tenentur ex his monachis ad restitu-
tionem, agunt et contra eadem dispensatione Deo ac monachis iracundis non minus
quod Episcopi si bona ecclesie et pauperibus assignata suis usibus contra appropriet
de quo in c. d. 2. 2. q. 185. ar. 7. ait, contra dubium est quod si Episcopus huiusmodi
contra eadem dispensatione agit, et mortaliter peccat ad restitutionem Inno[centio].

190.

Postquam in Abbatis prioris aliosque religiosi beneficiarii sunt facti ad gubernationem
sui officii et omnia gerere quae ad sapientem et laudabilem administrationem pertinent,
cuiusmodi sunt heri et vendicare iura monachii, certas facere donationes non solum
remuneratibus sibi et suo beneficio profuturum operum, sed et more liberaliter
decens in presbiteris famularibus sui monachii et officii, item et invidiosas ad
gerenda suo officio et beneficio commoda, hoc est omnia decens administratio et
laudabilis probat quaedam, non in quod bene Inno[centio] de Abbatis prioris in hoc
suo non favore debent et autoritate, sed non monachii cuius bona dispensant,
quid est in Doctor universim alienantur et locant, sive in viros sive in illam
voluntate a Religiosis proprio non factos non solum a clericis, sed et invalidas quippe
factos a non clericis Inno[centio] et potestatem suo non tenendi aut defendendi: sicut in
Abbatis prioris per hoc quod dispensatione electi sunt, religiosi et non dispensant, ita non

191.

proprio nōe ad auctoritate quasi dñi respondere pōt. cūq; ea fōbales aliq; p̄positi claustrales gerere pōt et licet in officio q; fidei dispensatio requirit unde n̄ solum q̄tra pauperlatem peccare pōt p̄tō confessionis per immoderatum propri- etatis affectum, sed et p̄tō omissionis perurium privilegiorum a sibi o- comunitate aut superioribus ceo dispensationi creditum neglectum.

192.

Circa religioſos beneficios extra canonium in ſentia d. thome certum ē eos per elevationem ad dignitatem ep̄alem clericalem Cardinalatum q; Clerari auctoritate a ſolo pauperlatiſ b̄n̄gex hoc fieri copoſe dñi, ai ē ſ. ſ. h̄ng. 185. ar. 8. dicitur qd ſi q; ſi in regularib; obſervantiis, q; n̄ immediat. Pontifici officium, ſed magis ſolent ad perfectionis ſtatum ſicut q; continentia pauperlatiſ et alia huiusmodi, ad hoc remanet religioſus et ſaly Ep̄i obligatus. Ad ſc̄m ſicut religioſus ſaly Ep̄i ſano potiore habitum ſua religioſiſ, ſa et a tenentib; obſervare q; ſolemni ſolo Deo ſervare promiſit, nec ſtatim Ep̄iali Cardinalitio reſignare, nullatenus aut equivalet pauperlati ſtati Ep̄iali. ſed potius ad obſervationem ſp̄itū, ſa ē Ep̄i ſi exemplum ſp̄itū erunt n̄ ſolent a ſua poſſidentib; neq; obſtat qd ſi in capitulo unico. 38. q. 2. ubi ſibi, qd monach; in Ep̄um electi ſi ſubſtitū iugo regula et Monachica profeſſionis, ſi ſibi poſſent ſibi iure vendicandi paternam hereditatem. ſi n̄ ut redē ex ſ. d. citato advertit, pater n̄z ſger inq; lōg ſa ſolum ē inſtituend; q; regulariſ in Ep̄um aſumpſit n̄ ſi ſi amplius ob- ligatiſ neq; auctoritatib; regula obſervantiſ ſtati Ep̄iali magis tenē quereantib; ubi ſi ſententia ſolentia clauſtraliſ, adhibe Choriſ n̄ am qd ſi ſi exemplar obſervatiſ ſolorum, quorum ratioſ habitum geſtare obſervari. aliter am ſerū aut ſp̄itū ē nōe, ut ſerū citati capitulo dare inſinuat per illa ſerū poſſent ē Ep̄i ordinari, ad altare ad qd ſanctificari et h̄litate, ſi ſerū Choroſ, qd augere poterit, reſtituat. n̄ igr ſolū obſervari regulariſ in Ep̄um electi, ſed monach; in ſubſtantialib; et perſonalib; qd obſervatiſ ratioſ et de aliis h̄ng. modi ſiue mirabilib; ſiue maleſ dignitatib; inſtitui deſt.

193.

Monach; ergo in Ep̄um et Cardinalem electi ſolū continentia et pauperlatiſ n̄ exigunt, neq; reditum ſibi t̄p̄ Ep̄o provenientium ad iſter aliorum clericorū dñi ē ſi dispensatione ut pote qui ſe ſe oī dñi per ſolentia pauperlatiſ promiſionem ſp̄itū propter Cr̄m exiit, neq; ē Deul, ut qui ſiſſia dignitate creſcit, virtutib; decreſcat, qd ſi creſcere palam ē, ſi pauperlatiſ ſi- vitib; per p̄ſentem aut militiam ſp̄itūſ ea, qua propter Cr̄m virtuoſe reliquit.

De novo propter mundi pompam reformat. statim metonice, et raderi in f. 117.
 a synodo confirmatum, ut dicitur c. 18. q. 1. ut monachus, quem Canonica electio
 a iugo regula monastica professione in ea, q. f. huiusmodi non congruat, absoluit
 quod huiusmodi monachus ante suam electionem adquisierat, et hinc dicitur fuerat monacho
 relinquitur et Abbati sui arbitrio, postquam ab Episcopo ordinatus, quod acquirere potest
 non iam suo monacho et ordini a quo per Episcopum et Cardinalium oritur, sed ab illi
 et Titulo ad cuius regimen assumit, lucrum et redditus, seu huiusmodi fidelis dispensator
 in usus et causas pios, quod sua sustentationi decem superfluis expendat.

Circa alios Beneficiorum religiosos, qui beneficium Titulatum legitime id est authenticum
 Episcopi et proprii tituli possessione obtinuerunt, quod a iure Canonico illa concessa
 facultas est, sed plenam redhibitionem administrationem habent in huiusmodi
 ut pote cuius per solam professionem inopiam facti sunt, iuxta dicta c. 18. q. 1.
 principaliter attendendum est an beneficium, quod sortiti sunt, pleno iure suo monacho
 sit incorporatum an non? In hoc est iudicari oportet an et quod monacho in quo
 professus est incorporatus. interim in

194.

Certum est imo ex quibus huiusmodi beneficium incorporatum monacho sit huiusmodi
 titulum monachum Beneficium omnia alia que ratione competentia non veniunt, monacho
 suo acquirere: non veniunt autem ratione competentia quaecumque hereditate legatis
 donatis elemosinis propria industria sortiti idem omnia sibi comparata divisi
 a competentia esse data sunt propter opera parochialia v. g. pro sacris legendis
 benedictionibus nuptiis providendis infirmis excipiendis Confessionibus vicariis
 Concionibus mortuis sepeliendis, hoc est omnia bona industrialibus conferuntur quom
 nisi professus esset, ipsamet, quoniam ante professionem loco ipsius monachum naturaliter
 quod huiusmodi, et suaveri huiusmodi conditio et capitulo f. 117. q. 2. Capitulo
 cum ad monachum de statu monachorum ubi dicitur, quod quod monachus acquirat suo
 monacho acquirat.

195.

Certum est etiam Beneficiorum huiusmodi religiosorum et in Beneficium suo monacho non incor
 poratis, separatis in bonum et hereditatis, qui propter competentiam suam, ex propria in
 dustria, hereditate sortiti sunt, sed decedentes sibi cum dispensatione familiarium exproh
 bita competentia sua sustentare potest, non minus, quam alii Clerici, quoniam, qui ab illi
 tenent, de altari sustentari debent, et preterea, quia cum suo monacho, in quo dicitur, ratio
 capere Beneficium non incorporatum, aliunde non lucrum aut proventus, quod nec obesse debet,
 quod nec sine necessitate bona suo monacho acquirat, in sua familia sustentationem
 querere, ut pote, quam familiam non alit, ut monachus sed et parochus.

196.

si potest disponere ex *Acta* pro libito. Dixi ex *Acta* pro libito e' e' reli-
giosos q'ra *Abbas* Superioris applicantes, & disponentes in huiusmodi reuolucio-
ne q'ra obedientiam: illud q' ab huiusmodi religiois attendendum ne
saltem sint Cooperantes ad iniustitiam, utrum *Spicia* legendo, et sibi
imperata a *Fiscalibus* solito pensio soluta sint, an n' si e' soluta licet, &
Superiori suo dicere debent, se eiu' modi *Spicia* n' leueros, ne sicut *Abbas*
aut Superior ea lecta putaret, alio salite *Fiscalis*, debilo ex *Acta* p'ler numera-
tam pecuniam privarent, & certe acceptando in se hoc onus suscipere censeret,
et n' legendo ad iniustitiam cooperaret;

202.

2do Complemento integra huius De *Præ* Religiosorum *ma*, gemina adhuc
explicat. 1° e' Religiosum ab uno *Monio*, in quo solemniter professus
ad alterum *Monium* auerentem, in eo e' solemniter professurum, illa oia, qua
ante *rdam* professionem quomodocumq' *curat* fuerit, *curari* *Monio*, in quo
iure professus e'; ad qd usq' ad alteram professionem actus om' iure pertinet,
eius s' *par* *reus* e': *scilicet* an in *rd* ordine aut *Monio* actuali professione
iam huius, n' *imo* *curat*, q' p' *rdam* professionem omnim' *potestati* *priorum*
superiorum *corumq'* *comunitati*, et *un* illi, cui *q'ra* *in* *rd* *curat* professus e' *rd*.

203.

Alterum e' qd religio obliget ad solvenda *debita* a religio ante religionem
inceptum q' *tra* *iure* *q'tatem* *corum* *honorum* q' per religionem sibi *solita*
curat, ut *si* *sup* *disput.* 55. *sect.* 10. *et* *rd* *scilicet* e', q' in hoc casu *bona*
ad religionem *translata* *magis* *afficiunt* *st*, et *debita* *creditoribus*, neco an *Acta*
aut *pot* ex re aliena *fieri* *debet*. cum qd hoc *bona* *re* *aliena* *conferant*, ex
iis *Monio* *debent* *n* *pot*. *De* *debitis* *an* *post* *professionem* *curat*, aut *gratib*
in *rd* *sine* *curat* *st* *licentia* *prolato*, aut *q'ra* *de* *licitatem* *adminis*
a *prolato* *ratihabilis* *religio* *n* *tenet*, *peccat* *st* *et* *licitate* *aut* *licitate*
proxi *q'te* *religiosus* *e* *per* *solam* *inductionem* *in* *dis* *modi* *gratum* *ad* *vel*
molina *disput.* 240. *n.* 24. q' per *fraudem* *proximum* *inequaliter* *poneret*,
Quoniam *se* *ex* *de* *licentia* *aut* *q'ra* *n* *obligato*, *proximum* *per* *gratum* *sibi*
e *Monio* *obligaret*, *imo* *si* *ex* *hoc* *gratum* *e* *Monio* *e* *q'te* *dominum* *curaret*
ipse *pro* *sua* *virili* *pte*, *q'm* *st* *q'ra* *ipsum* *patris* *salu* *facere*, et *si* *q'* *sibi* *procuraret*
ex *ip* *restituere* *tenet*. *scilicet* *haec*, *q'm* *De* *Præ* *religiosorum* *fide* *utilis*
quid *st*, et *sufficiens*. oportet hoc in *art* e' *agere* *De* *Præ* *seruorum* *verum*
quoniam *eadem* *ferè* *rd* e', *De* *seruis* *et* *De* *filiis* *familios*, *ita* *et* *si* *si* *filiis* *familios*

venientes in orbem vacuum, singuli eisdem terris & iuribus nati sunt, quia in
occupantibus. forte autem, quia quod erat dubium, quis prior occuparet aliquam
locum, forte decidebatur. idem factum repulsa in filiis Noe exemplis
205. Filiois hoibus per seipsum terra.
Suppono ideo istam divisionem nec iure diuino nec iure naturali, sed iure humano et
gentium factam esse. non iure diuino, nullum est huius divisionis libri prophetam
per totam sacram scripturam, neque Iesus secundum se hoc, immo eorum divisionem.
non iure naturali: Ius est naturale vel cum se. Hic in 2.2. unanimitate non est
quid bona singulis communia, sicut est unum hoc altero magis hoc non est, sed
una specificata natura est omnium, ita et cum hoc indiscriminabiliter subleuata
quem Deus populus vel dominaret eis, de iure natura unum altero magis Iesus
adeo nec iure naturali facta rerum divisio; sed iure humano sicut iure gentium
vel libri ex iure Canonico Capitulo Ius gentium §. 1. una ex iure civili
lege ex hoc iure finia §. 1. de J. et J. et ratio suadet naturali, cum i
hoc post suam creationem relicta sit in manu consuetudinis, sicut est seipsum
militi, quod pacifica et suavis rerum administratio librorum, cum ipsi hoc post se
in hoc esset, vel quibus ubi dominaret cognosceret, neque in hoc fere rerum
divisione fieri poterit, per communia placita res dividebantur, et sic iure gen
tium omnia rerum divisio. hoc in de una rerum divisione in illa vobis.
non enim ab uno et iure diuino terrarum promissionis Israelitis de iure est quod
in alia extraordinarium quod fuit, et per privilegium singulare electo Israel
a Deo factum est, ne spirituale in illos ordo, facilius et dominatio gentium
in populum Dei, quia Israel dominaret gentibus, non obstat, quia magis una
rerum divisio est in gentium iure gentium subintrodunda.

206. Praeterea unam hanc divisionem factam esse per parentes fuisse creditibile est
adeo, ut unum bonorum diviserit ipse progenitor Adam ex libris, quos non
ex sacris paginis ad luculentum colligo ex eo quod Abel et Cain de suis
quibus Deus obtulerit holocausta, hoc in divisione, quod Abel optimum
Cain vero quod deterius erat. Deo obtulerit, sicut est faver loci generis. Abel
obtulerit de primogenitis gregis sui et de adibus, NB gregis fuit
cur sui et nisi quia Adam genitor et dominus universae terra sub cuius potestate
extiterant Abel et Cain ipsi filii patris sui, cuius sua bona distribuerat.
crepente autem hominum multitudine, et invidis terra in unum societatem coarctata
fuit factum est ut gentium populi placitis potestates huius divisionis quoniam ad servationem

boni quini, translati fuerit in ipsam communitatem, servatur reges, vel certe
 urgente aut bonis communitati ad necessarios ipsi iusti administratores, sicut
 dicitur de iure, sicut quod ratio dicitur naturalis et legum recipiarum postulat adinco.
 alibi ita oritur et ad nra usque spira propagata e rerum dicitur Inconueniens pro-
 prietatis de iure in quini; ne quicquid in individuo aut specie rerum ratiocinatio
 quini acquiri possit. *fil*

Affertio quadruplex proprie dicitur e acquirendi quini rerum ratiocinatio
 seu hoin. Ita Marq. de Avancurio de speciebus dicitur q. 63. ar. 7. Laym.
 l. 3. de offiis dicitur. xno c. 5. Molina dicitur. 33. Lepius de f. et l. c. 5.
 dicitur. 4. et alii quoniam.

207.

Secundus Affertio pertinet in iure civili ptem in Canonico: nam infidelibus
 de iure personarum e penultimo modi acquirendi quini in hoin huiusmodi
 ius e Condicio Naturalis a ratiocinatio huius qui nascitur ex matre serva et pater
 filius liber, idem siue nascitur ex legitimo matris siue n. filius servus, quoniam
 legem partum Cod. de rei vendicatioe. partu sequitur venditorem adeoque matrem
 cuius et ista ratio huius, quod mater certior filius quam pater, propterea plus agitur
 matris copulenta, servusque am a corpore et sicut epus quoniam: tradit aliam
 e ratiocinatio Laym. locol. et dicitur quod ideo servus e matre desomat, quoniam mater
 per partum quini huius subtrahitur aut sicut per sepe moris periculo exponitur,
 adeoque aquum videri, quod pro hoc damno filius ancilla ad quini ancilla perti-
 neat ut servus, cum iuxta regulam quod in obo qui servus commodum sentire
 e debeat et org. huius dicitur e indicavit apud ad Gallia. 4. ubi de Affertio
 Ancilla Abroha fermorem inuit: extra casum servitulis materna parte
 legitime nata sequitur quoad honore, nobilitatem et familiam conditionem
 patris, l. cum legitime e testatu hoin, voluit e sicut matre serva post
 genitorem prolem libertate donata prolem vendicare sibi conditionem patris
 quoad honore, nobilitatem et familiam. *Secundus* modus acquirendi

quini in hoin e titulus Captivitalis seu iure belli oblatu, quo e quis
 captus in bello iusto iure gentium captus filius servus capientis, quoniam moris
 consuetudo in servitulum perpetuam q moris civitatis dicitur, et iste titulus huius.
 dicitur de Captivis l. servi infidelibus de iure personarum. sicut in
 dicitur e istum titulum inu Chicanos pater magnitudinem in noce Christi.
 servitum ablatu: capti ergo Chicanos a Chicanos e in iusto bello iure
 servi n. sicut sed capti in iure retinere pater iuxta Rebelium l. anno de
 obligatioe dicitur q. 9. n. 1. dicitur super modernum, quem singuli layci in anno

in obsidione Fryburgensium munitionum experti sunt, donec saltem facere
pro libertate exhiberint.

288. modus et titulus Emancipationis
servitutis: quod scilicet quis maior viginti annis et sui juris seipsum vendidit
aut vendi fecit alteri, dum si sui juris non sit, ab eo cuius iuris est alteri vendi
fuit, et in unum Emancipatoris, cum est hoc liberaliter suo proprio arbitrio
dicta, et de ea valide disponere potest extra quod si lege prohibeatur, id est si
bono quod licitum est non solum comprobatur exemplum s. Paulini, qui se in
servum vendidit, ut filium viduus redimeret, cum pecuniis quibus hoc mihi
ericaordia ageret seu desultoriam se agnosceret, sed quotidiana se recomprobatur
experientia, quod est aliquam s. Regulum profitemi, se libere in servitute
vendunt pro lucranda coelesti gloria, unde in iure religiosorum non solum in hoc
servi verit, utpote qui si agendi libertate per facram professionem de-
stitit, est, et ne fidelis servus peccati suorum servus fieri maluit. Ubi
in hoc acquirendi titulus sicuti proprie fundatur in iure Canonico
Capitulo de raptoribus 36. q. 1. ma. est titulus iuxta condemnationem, quod
scilicet quis in servitutem perpetuam condemnatur propter delictum aliquod liti-
perna dignum, s. cum talis pena digni quod morte puniri non potest
namque captivitas militum para et mox quaedam civilitas est, atque in illo
capitulo puniri debet raptorum vel eam virginalem florem solvere.

208.

quod servum in huiusmodi servus servorumque fugam est servitute concernit
ex Charito Bandonio, sicut: aliquid illa colligo, quod in iure in eorum modo servus
se non in servus duraxat, sed est ad omnia eorum opera, fructus et reliqua emol-
menta extendat adeo, ut quod servus acquirat qua talis est, suo suo acquirat
iuxta dicta n. 203. praeterquam si qua de iure suo est non qua servus cum suo
pauperem super aliquo, aut legatum reiperet, nisi est in hoc casu servus non
est, neque qua talis suo sicut servus erat, fructificat, sed sibi: servus
aut non est quoad bona spiritualia anima potestimum sicut s. Anthonio parte
3. c. 13. c. 6. s. 7. docet Gabriel in istum diffinita q. 3. ar. 2. dub. 3
ubi docet servo de sua ad salute periclitato licitum esse suffugere.

209.

Fugam igitur servorum quod attinet, procul dubio est, quod quicunque de causa servus
factus fuerit perire debet, propter delictum peccati mortali mortalis et non proinde
suffugere potest, neque amplius obligetur ad revertendum, nisi loco citato sicut s. Gabriel
et alii communiter, et ratio est quia iuxta sapientem a peccato fugiendum quasi
a facie colubini, propterea longe superioris ordinis est, sicut ad spirituali quod

commodum, quod si ferus proficere potest aut illi, imo quia ration et etiam est colligari
 ut si uelut aliter corpore, a quo ad et spiritali perire intendit. fugere
 item potest occulte & palam & si adhibita, qui in bello iniusto de partibus
 qui iuste militat, capti fuerint ab iniusto bellante ac in seruitutem redacti, ac
 uniuersim qui ab his legitimo titulo serui facti sunt, licite fugere potest, nec tenentur
 eam sui modico et bono in seruitutem redire. serui etiam potest delictum habere
 facti, adeoque titulo iusto condemnati potest fugere, sicut et condemnati ad
 mortem, modo fugiant sine fraudatione carcerum, et sine custodia non faciant,
 ut loc. cit. inquit Marg & Baudouin, cuius est ista traditio rationem, quod serui iuste
 condemnati non tenentur se offerre ad eam penam, aut sponte eam subire, sed licet
 eam peracti ab aliis infligant, quoniam rationem et ego verum optino, nisi per se per
 salutem huiusmodi damnificatio per delictum fieret nota et delictum, =
 veluti fieret si quis ad seruitutem eius damnaret, quem suo delicto damnificauit,
 ut scilicet ealeng seruiret, quod damnum illatum restituere, in hoc est causa officii
 videri exigere, ut quem iniuste damnificauit, et suo incommodo in sua restituat,
 adeoque nec ante a suffragia, quoniam salubritatem suo seruitio prospiciat.

Fugere etiam potest, sed recta ad suos, qui sunt sine belli captiui, idque iure post liminij,
 quod est ius, quo res in bello capta pristinum statum consequuntur, perinde ac si bellum non
 fuisset, potestque tunc veritas ex ipso iure post liminij. Item ea quae ab hostibus
 iniustis de ream ditione, non et ex consuetudine iam proscripta per uniuersum
 orbem et quasi in legem inualluit. Nihil in hoc est recta ad suos, quae iuxta legem
 nil iniret. De captiui hoc iure excipiunt, qui fugiant animo diuagandi
 in hostium consortia et a animo revertendi ad suos. Ita in uel dano quia hostes
 decant, item trans fugere, et qui sua sponte ad hostes transiunt, hoc est deprehensio
 morte puniri persequuntur, exemplum fuit in iam secundo bello, atque hoc de acquirendo
 hinc rerum realium non sicut dicta sunt, nec uno adhuc circa titulum ex
 positione naturalis notato, quod iuxta institutionem iuris civilis (Caudii de
 ferrius Iohannis Parisiensis lib. 4. de ingenuis, ad hoc, ut quis a naturalitate
 liber sit, sufficit, matrem fuisse liberam, et sine conceptione, aut partu,
 aut immediatam quae aut partu concepta natus eo momento, quo mater erat libera
 cuius calomitas superueniens non debet nocere ei, quia et in utero quae pro iam
 nato est, cum agitur de eius utilitate et comodo.

290.

Species 2da.

De modo acquirendi huiusmodi rerum non realium, maxime de venae,
 possessione et auctio et factura alium.

De J. M. etc.

Infer nosos acquirendi finium rerum n̄ ratiū, que et q̄ng nullū s̄t, nostro
S̄p̄re multum celebre s̄t venā, piscatio, et aucupia, q̄s̄ s̄c̄t fera et ani-
montia q̄ nullū s̄t, alicuiq̄ ita c̄ incipiunt, ut h̄c in l̄torum d̄p̄onedi, fau-
dabem solvi queant. de h̄c ergo in presentī sectione tractabim̄.

211

Qu. 1. q̄ s̄t et quod duplex des venā, item cui finium per eam aquira? 2
Primum quod s̄t, respondeam, de quarum venāe h̄c s̄rmo s̄t, s̄c̄ndum
 duplex etenim venā d̄p̄t̄ a d̄cti, ut refer̄ Angel̄s de glauasio in summa s̄n-
gelica v̄ venā, quarum genina prohibita s̄t et illicita, una ām licita suo
saltem s̄p̄e, et ex honesto fine. v̄m̄ illicita v̄m̄ ē oppressiva bonū, quā
s̄c̄t loco ferarum tyrannicē h̄c opprimunt, et h̄c s̄p̄e loquendo illicita
ē s̄c̄t per auident̄ ām licita fieri p̄t, q̄d̄o nimirum s̄c̄t p̄lene laborib̄
ab huiusmodi farina h̄c expurgari, ut ita s̄ h̄c q̄m̄ v̄m̄ h̄c laborē
opprimunt p̄p̄ter q̄s̄erūm boni publici et securitatem itinerantium, ubi
h̄c pot̄is curandum ē, ut v̄m̄ copiam per iudicium multandi, q̄m̄ q̄d̄ in ipsa
opprimunt venāe. Altera v̄m̄ illicita d̄r venā arenaria, ēq̄s ea quā
s̄t cum fera delicta in arena, cuius cetero idō officiorum meminil. ē ām
venā arenaria proprie ead̄ v̄m̄ gentes q̄s̄elct, in quo fera magno d̄st̄rimine
ab iis, qui desugr̄bant, q̄s̄ieboni q̄s̄ermonie ām s̄p̄m̄ h̄c, et s̄c̄t
venā maxime improbat̄ capitulo venatorib̄ d̄p̄t̄. 86. ubi h̄c h̄c venā
lore, s̄p̄riorib̄ et meretricib̄ q̄s̄parant, eorūq̄ venā ām nequissima
item nequid̄a operis h̄c appetant. atq̄ de h̄c venatorib̄ quoniam s̄p̄er
equi v̄s̄idētes pot̄is s̄m̄ dimicabunt, item d̄p̄t̄ionem int̄tendunt ām s̄p̄m̄
q̄ n̄ n̄ nemo doctorum d̄ct̄ d̄ct̄: Venator ē bestia, sed s̄p̄er bestiam
et persequens aliam bestiam. Tertia illicita venā d̄r quā in presentī
agim̄ d̄r saluā, q̄ in syluis et saltib̄ s̄t, de h̄c ait Angel̄s de glauasio
loc. cit. h̄c s̄c̄t prohibita ē ē s̄p̄e, quo h̄c tenent̄ ē in d̄ct̄a et orare ex aq̄l.
an pulat̄ d̄p̄t̄. 86. n̄ forte necesse ē tam̄ ingruente cap̄t. licet de feris,
aliis ām dieb̄ ē licita s̄c̄t cap̄t. n̄ ē in pot̄estate de d̄ct̄m̄, Clericis
v̄m̄ et religiosis ē prohibita, n̄ ex necessitate d̄ct̄a v̄m̄ v̄m̄ ul̄ d̄ct̄m̄ ē,
p̄t̄ h̄c p̄rolati et alii d̄ct̄m̄ causa reced̄oij et excitandi appetitum et
huiusmodi cum reliḡ, et laqueis et e canib̄ cum silentio et modestia aliquid
venari, n̄ s̄p̄e quo d̄ct̄m̄ visitare et p̄dicare. hoc auctor ām, cum quo
comanib̄ q̄s̄im̄ d̄ct̄, quā apponere solui, ut q̄s̄ et quoniam s̄p̄e licita venā
s̄c̄t, habere q̄s̄ de qua in presentī agim̄ n̄ s̄c̄t p̄s̄ct̄.

215. *speciebus compellunt. hoc de iure gentium et antiquo.*
 De iure nouo in ed. Cuius Venatio siculorum, p. 160 et laucupria, reddi prohibita, et illicita, si qm quasi eiy modi aucta, quorum licita de iure gentium e' venatio adu' eor' sub dominio alterius, sed qm ius venandi piscandi aucupandi ad spectat ad alterum solum v. g. fundi, principem ditionis, proinde plerumq' in germania q' dicitur, ubi principes quasi suam regale huiusmodi iura sibi vendicant. quid' in' J. J. Principes tunc iura variis titulis iuste sibi acquirere pot' p'ula consensu populi una cum sui subiectione ius venandi piscandi in principem transferent. 2do iure belli, quo sicut victor' p'nam triumphalium pro suo regali tunc iura sibi reservat. 3tio p' scripitione tanto n'rum ius iure venandi possessio, ubi initi' possessionis memoria n' extat. 4to lege afflictione, aut edicto iuxta ex ca' v. g. honesta et q'rua sustentat' principis p' q'ra cuius et tributa imponi pot' cum alijs, docet p'ior' i'nto e' ex sola reuocac' principis ad releuand' curas p'pter bohem q'ne sibi impo'it' p' terea venatio piscac'io illicita e' p' r'ac' p'ualia vtilitatis et commodi v. g. ob sedalione' agrorum frugum venacione. cum i'p' v' dicitur e' princeps et magister locorum iura venandi piscandi n' ostente q' tere p' huc p' huc et malat' in sua n'ali libertate existente nullis s'nt sed de iure gentium cedunt' i'nto copient' sibi iuste vendicare valeant, merito dubit' ad q' ergo transgesser' venator aut piscator q'ra edictum principis tenent' in fero q'ra et cui dubio ul' iuste occurrat' s'it

216. *Appertio venatoris piscatoris aucupis q'ra iura principum titulo belli honesta sustentat' reuocac'io reservata fero in n'ali sua libertate existente in locis publicis capiente fero acquirunt' s'num captorum alicum, neq' i'nter capiente neq' emptore e' q'ra fero q'ra edictum principis caritas e' tenent' ad restitutionem alicum, sed i'nter alij absumunt' alienant' p'uent' in pro q'lte s'anni ex tali venac'io piscac'io aucupio p' principis aut magistratu' iminent' grauit' et ceuiter, et tenent' q'ra p'are damnum inde flectant' n' q'm per redditionem alicum captorem aut p'clij equivalentis, sed per re'it' q'ra p'ci amissa, sed q'm i'nter' p'ncipi v. g. ea alicia capta n' fuisse, ita com'it' q'ra moraliter certa sententia.*

217. *Ratio aut' cur capta alicia restituere n' tenent' nisi q'ra ius principis venandi, e' q' huiusmodi venatoris aucupis q'ra venandi in iuri' tali alterius, q' n' tenent' fero i'nter' q'ra p'ponunt' in n'ali sua libertate existente.*

adeoq; nullis e; sed in qd tunc in tali loco talis fere conuenit, nemo am
 ueniat? restituere nisi seum, unde cum ha fere qd fundi necesse fuerit
 sed adhuc libere existerint, e; qd fundi restituere n; debent, sed erunt
 imo occupantis: proin transgressio iuris Principum per Venationem tam e
 rei alterius iniuria aut ablatio aut detentio, qm iustia in d; loco
 exercita ad qnterit malitia atq; magis temeraria temeritate in loco
 qm ad alicuius in loco relicto facta est: n; ergo venari talis Venator
 ad restitutionem ferarum captarum, peccat in qd aqua qra mandatum
 est in Principum in tali loco venari, sed qra obediencia tam
 qra qra pro qle domini inde causati, potest unum in solum Venator
 qd cum steno eimodi ferarum iure rali et gentium obq; licita sit
 n; potest censori grauis iniuria qra in acquisitione Principum, nec proqta
 Principis potest grauem obligationem inducere, nisi qm ei graue et notabile
 damnum eveniret, qualiter e; censor si plures nobilitate fere caperent,
 tumultuosa pariter venatio e; et, ut cetera fere fugerentur e; sylua e;
 territorio perq; a regno, aut honesta Principis sustentatio periclitaret,
 ubi procul dubio huiusmodi Venatoris nobilitate peccarent.

Non obstante in qd huiusmodi Venatoris Principum ferarum acquirant, e; qra
 in iudicio Principis Venantes, adeoq; ante sententiam iudicis nil
 uentari, comuni in qd opinio e; qd de pactione, aut de pactione
 donec solueris poenam a Lege Principe aut Magistrali statuta
 post iudicis sententiam, idq; e; in foro officio.

Utrum Vo Principe sola auctoritate possent, ut Venator qra sua mandata
 et iudicia Capite punire ponal; dicitur pactione auctore pro et contra Rodery
 Navarri Nobiscum alio negotio, dicitur, qd exi para corporali; ad hinc
 inuentionem Venatoribus statuta e; et, notabiliter in pactione, ac e; repi-
 latione obnoxium fore, qui cum executioni mandata, qd e; affat Angelu
 Declaratione et verbo venari; aperunt in alio que e; et, et sequit, qd hinc
 l. i. controversiarum Juridicarum c. i. conclusionem sta cui consentit, pona
 trad: d. c. i. n. 158, ita in Anima statim aut altera deprehensione
 poena capiti infligat. Sed de Dundarad, cum ignominia et mandati fons
 contentus alio paron sufficiens, hinc hinc pat, qd licet e; et ego
 estimo multorum Principum facti in dicit, quos impator et morali;

218.

219

Devasse... filii iniquum, n[on] debent princip[um] suorum abducere nisi...
a peto.

Fixi in titulo honeste reuelationis aliud e[st] fore ut ait Layman...
populi aut iure belli Princip[um] sibi in venandi vendicant, ut in imp-
erio Romano sibi Imperator aliq[ui]s magnas oblinere, in h[uius]
casu ad resolutionem honorum suorum tenentur, nisi immodica fuerint aut
militate intentata, consenti am[en] damna immodica, quod e[st] habita boni
publici ratio et q[ui]slibet utriusq[ue] iuris n[on] tenet estimando e[st] priu-
is reuocatio, q[ui] caput ex multis utilitate ferarum, et propterea permitte[n]da
sunt damna ex tali multiplicitate suborta ita tum Laym. q[ui]slibet
suare, ut q[ui] sit exhera alium sicut dicitur q[ui]slibet?

223

224

Seco e[st] facti, et certa ex sepe ig. insidit, de acquirendi rerum dicitur
de h[uius] alium e[st] ed h[uius] fructu alium quod unq[ue], unde t[er]m[in]u[m] p[ro]p[ri]e in sepe
fructu ventris ille e[st] prole gendy, n[on] t[er]m[in]u[m] sumit e[st] factura pro fructu q[ui]s
curat alium: acquiri s[er]u[m] per se h[uius] ai cui e[st] al, et i[st]i factu[m] dicitur
suo dno. q[ui] si s[er]u[m] insidit de alit[er] s[er]u[m] et syluestri in reali sua
libere exspectat, dno[m] acquiri imo occupandi, ita, ut qui imo occupauerit
naturam participat[ur] fructu pro h[uius] occupati a matre sibi p[ro]ueniente,
qui s[er]u[m] occupat[ur] prolem, fructu de prole percipit, ita[m] qui seruum natum
q[ui]s loquitur ediposil dicitur h[uius] malorum cerua, n[on] e[st] n[on]q[ue] in sua reali libere
existens h[uius] q[ui] ipsa cerua, dicitur s[er]u[m] h[uius] edeo e[st] imo sui occupandi, h[uius] dicitur.

sectio 3ta

Sylui eduy, pascuis, Columbariis, alluione Insula productione,
Alui de reuolutione, aggressionem, plantatione, salione, fructificatione,
Confusione, permissione, Interhered, scriptura, pictura.
Nulla n[on] t[er]m[in]u[m] q[ui] pro sacro tribunali q[ui]slibet spiritali iudici
seu q[ui]slibet iudiciu[m] difficile reddere p[ro]t, et mentem planam s[er]u[m] puli
nisi doctrina sua sale ignia d[er]ipulo h[uius] de suoz p[ro]uident
p[ro]p[ri]e pater, iurare scial, q[ui] utrumq[ue] ut vobis d[omi]ni d[omi]ni Auditor, auideret
et q[ui]s d[omi]ni acquirendi quodq[ue] quoz examinare s[er]u[m] meq[ue] s[er]u[m] d[er]ipitorum,
q[ui]s Theologorum uti de Alluione auctione. Sca teri in presenti p[ro]uident
in el[er]t[er] ca q[ui] s[er]u[m] internum g[er]u[m]e p[ro]t examinat[ur] e[st] e[st] e[st] p[ro]
faciliori capta per questiones et responsa explicabunt.

225

Quare animo qd de Columbario sentiendum?

¶ cum Laym. C. 3. l. 1. c. 9. §. 1. §. 2. §. 3. §. 4. §. 5. §. 6. §. 7. §. 8. §. 9. §. 10. §. 11. §. 12. §. 13. §. 14. §. 15. §. 16. §. 17. §. 18. §. 19. §. 20. §. 21. §. 22. §. 23. §. 24. §. 25. §. 26. §. 27. §. 28. §. 29. §. 30. §. 31. §. 32. §. 33. §. 34. §. 35. §. 36. §. 37. §. 38. §. 39. §. 40. §. 41. §. 42. §. 43. §. 44. §. 45. §. 46. §. 47. §. 48. §. 49. §. 50. §. 51. §. 52. §. 53. §. 54. §. 55. §. 56. §. 57. §. 58. §. 59. §. 60. §. 61. §. 62. §. 63. §. 64. §. 65. §. 66. §. 67. §. 68. §. 69. §. 70. §. 71. §. 72. §. 73. §. 74. §. 75. §. 76. §. 77. §. 78. §. 79. §. 80. §. 81. §. 82. §. 83. §. 84. §. 85. §. 86. §. 87. §. 88. §. 89. §. 90. §. 91. §. 92. §. 93. §. 94. §. 95. §. 96. §. 97. §. 98. §. 99. §. 100.

226

Quare rdo qd de sylva caduq. pascuq. dicendum?

¶ iuxta C. 1. §. 1. §. 2. §. 3. §. 4. §. 5. §. 6. §. 7. §. 8. §. 9. §. 10. §. 11. §. 12. §. 13. §. 14. §. 15. §. 16. §. 17. §. 18. §. 19. §. 20. §. 21. §. 22. §. 23. §. 24. §. 25. §. 26. §. 27. §. 28. §. 29. §. 30. §. 31. §. 32. §. 33. §. 34. §. 35. §. 36. §. 37. §. 38. §. 39. §. 40. §. 41. §. 42. §. 43. §. 44. §. 45. §. 46. §. 47. §. 48. §. 49. §. 50. §. 51. §. 52. §. 53. §. 54. §. 55. §. 56. §. 57. §. 58. §. 59. §. 60. §. 61. §. 62. §. 63. §. 64. §. 65. §. 66. §. 67. §. 68. §. 69. §. 70. §. 71. §. 72. §. 73. §. 74. §. 75. §. 76. §. 77. §. 78. §. 79. §. 80. §. 81. §. 82. §. 83. §. 84. §. 85. §. 86. §. 87. §. 88. §. 89. §. 90. §. 91. §. 92. §. 93. §. 94. §. 95. §. 96. §. 97. §. 98. §. 99. §. 100.

227

¶ 3to qd sit Aluvio flula productio, Aluvio derelictio et auxilio, et Cui res ea Quam acquirant?

N. qd Alluvio, q generalim duplex e latens et patens in genere deseri potit affluetio
 partij de unig pradio ad pradium alterig modi fluminis caua. Et qd e alluvio,
 qd motu aut inundatō fluminis de unig pradio parte absumit, et amulga alterig
 pradio admoet, qd si affluens huiusmodi in euentum lam lēte et sensim
 procedat, ut aduerti n̄ valeat qm̄ quous huius momento affluerit, esto scia i
 qm̄ singulis dieb, de alluvio latens, si vō modo fluminis par quodam
 no abūi de alterig pradio exulsa, et alteri adiecta fuerit, alluvio patens
 vocat eo qd patet qm̄ quous huius affluerit. de huius ex alluvione obleno
 ita dicit Cuius in lege adeo §. i. v. ff. de acqui. rerum dno: qd per alluvionem
 agro pro flumen aduic iura gentium nobis acquirit. hoc in solum inll-
 ordum e de alluvione latente et explicat eodem loco de patente alluvione
 de huius inll- de acqui. §. h. dno, qd si huius fluminis de tuo pradio
 p̄tm̄ notabilem detrahit, et vicini pradio attulerit, nihil long ea par tua
 parenti donec longo huius adhaerit, et arbor, forte cum p̄te et fundi surrogata
 radice in vicini fundo egerit, et omni vicini et videri par illa notabile
 amulga ex f. eodem, eo qd arbor illi solo cedant, in cuius fundo radice egerit.
 huius in de fundo tm̄ et ei conp̄et, inll- e, unde si arbor, forte p̄ e
 tuo pradio exulsa per alluvionem vicini fundo affluerit qd in contine
 n̄ fit, in unum vicini per alluvionem n̄ transeunt, nec libe de huius p̄nt,
 nisi huius pro suo rebz o suo dno sponte derelicti.
 Insula productio e rerum et de nouo facta aliuig insula in mari aut flu-
 mine existētia, q insula si in mari sit, de huius qd in vō occupatio p̄
 si in flumine illig, cuius fundo propior e, unde si in medio fluminis dicit
 Insula qd in gual, rartier dicit. Aluei derelictio qd in gual qd fluminis ordina-
 rium suum alueum dereliquit et nouum per aliam suam ordi, de hac derel-
 ctione aluei in huius statuti, qd nouum alueum glad dno fluminis, aut fluminis
 publicig et gūni erat, alueum qd nouum comunig sit, n̄ eiq cuius e fundo, qd
 per decursum fluminis fundig ita imitari, ut alig specie dicit: derelictio
 an alig ei cedat in unum, cuius fundo magis vicig fuerit. auctio
 derig qd alig ab alluvione patente n̄ dicitur, ab alig n̄ occupacione
 sumit illa, ut qd ex unig auctit alterig rebz per suum laborem ornata
 19. caa, eiq modi auctio auctio dicit, cuius auctiois de plurimo p̄nt
 qd in gual p̄nt, generalim regulam qm̄ dicit B. Paritig p̄nt (r. p. C.)
 Sect. 7. arponam v̄ p̄nt fact. Aluar et sumēntiam.

228

De salone agit § 32° ita: quare an planta q̄ terra coalescent solo
cedunt, eadem rae frumenta q̄q̄, q̄ sola s̄, solo cedunt illi: idq̄
statim à sp̄e insitionis, ut explicat Hoppius, Et ratiō n̄ egerit frum̄ta
q̄ n̄ s̄i planta, ita singula grana recalcitri p̄t. It̄ s̄i seminari bona
s̄iue seminari receptio doli mali q̄ n̄ dat malo s̄iue seminari Et
Judicij officium implorando frum̄tum insitum. Ad pensam insationem
satis reperere p̄t. per hoc s̄i dolum n̄ velim, sentiantem usufructuarium
conjugiam venditorem frum̄ta insita s̄i acquirere, sed s̄i pro
prietatis, ubi s̄i ē q̄tra s̄, q̄ in hoc à s̄i proprietatis translatum s̄i
s̄iue utile.

Indivisionem q̄ attinet § 29° insubili eodem libelo resoluitur h̄i s̄iue
cum in hoc solo aliquis ex aliena m̄a edificaverit, ipse int̄t s̄iue
q̄ ē q̄ solo indivisum solo cedit, nec s̄i ideo ē qui m̄a s̄iue fuerat s̄iue
aut s̄iue ē, sed s̄iue per neḡ vindicare eam p̄t, neḡ ad exhibendum de ea
re agere p̄ter legem s̄iue tabularum, qua cavet, ne quis s̄iue alieno
doli s̄iue s̄iue eximere cogat, sed duplum pro eo p̄stet per eodem s̄iue
de s̄iue s̄iue. cuius h̄i rae ab Hoppio assignat dicitur ideo dicitur
refundi doli, q̄ s̄iue h̄i s̄iue s̄iue, cum s̄iue s̄iue m̄a s̄iue
s̄iue n̄ p̄t, s̄iue s̄iue s̄iue s̄iue q̄ s̄iue aliqua c̄a dicitur s̄iue s̄iue
p̄t m̄a s̄iue, s̄iue s̄iue duplum iam s̄iue, h̄i ē s̄iue vindicare, et ad
exhibendum de ea re agere. eadem ē ex diverso iudicandum de eo, qui de sua
m̄a alteri solo edificaverit, s̄iue ē bona s̄iue mala s̄iue s̄iue, s̄iue
s̄iue s̄iue s̄iue ad s̄iue s̄iue per paragraphum 30° n̄ edificanti,
q̄m̄q̄ expens̄ p̄t m̄a et merced̄ s̄iue s̄iue impellendi officium
iudicij ex parte p̄t, et s̄iue s̄iue, domum s̄iue s̄iue n̄ ex pensam
solvare volens, per exceptionem doli mali repelli. unde s̄iue s̄iue
rem s̄iue s̄iue, per indivisionem acquirat s̄iue s̄iue s̄iue in ē
illud q̄ suo solo edificaverit s̄iue propria s̄iue aliena ex m̄a s̄iue iure
s̄iue iniuria edificatum fuerit, indivisum s̄iue s̄iue s̄iue s̄iue s̄iue ex aliena
m̄a, dat m̄a s̄iue ad̄m in duplum s̄iue s̄iue ex L. 29° insubili eodem
ubi s̄iue general̄ de q̄ solo indivisum solo cedit.

Confusio ē duarum m̄arum tanta commixtio ab aut̄ in unum om̄o corpus co-
eant, aut novam speciem generent, ita s̄iue ab altera m̄a s̄iue
n̄ p̄t, et velut s̄iue s̄iue vinum cum vino c̄u commiscat, aut s̄iue

De Jure in rem actione acquirendo multu traduntur qd in brevidor hic ex-
 pendunt: igit attendendum e, siut et de qffione dixim, ~~per~~ permissio
 ubiqz qfensu an de neutro, an uno volente officio, respiente altero facta
 sit? Si de qfensu ubiqz facta fuerit, palam e qd acquirunt et
 ubiqz nisi aliud exprefum foret: sit casu et respiente utroqz qffat
 sporer et rogal, an ubiqz nra fuerit equalis in qffate, an inaequalis?
 Si equalis: dicit qd ubiqz avio qffat in rem arbitrio Judicij discernenda,
 et nulla fiat translatio Juri, qd et ego verum esse dico, quoniam qffatio in
 tali casu pater videtur ubiqz facta e, Juri am sine volente n transferri.
 Si alteriqz pars minor fuerit, et qdam notabiliter, sed si aliqz in auris
 magna peculiarum summa adiciant, modicum frumentum pleno horreo
 pariter nulla fit translatio Juri, De Jure dicit cumuli manet per
 Juri maiori summa cum obligate alteri suam minimam partem tra-
 dendi, idqz sive casu sive uno sciente factum fuerit, dummodo pars illa
 minima discerni queat: qd si vò discerni ultra n potest, et Juri maiori
 partem misuerit cum intentione et volente acquirendi Juri totiqz, et ubiqz
 Juri erit, ubi de pecunia exprefe statuit. Si alieni nummi s. de
 solutionibz huj ubiqz si alieni nummi in Juro p invito Juro soluti s.
 manent eis ubiqz fuerunt, si mixti sunt illa ut discerni n possit, eis fieri
 qui accepit, in libro Caii scriptum e illa, ut ad Juro cum eo qui accepit
 fuerit qffate. et ratio de hoc quinqz ista videtur, qd per qffumptionem
 rerum Juri in eum transferat qui qffumpfit, cum obligate exprefionis
 in Juri, si mala fide qffumpfit, si bona fide in qm Juri exinde facta
 e, ubi dicitur in eo casu am quo minor pars eriguntur, nisi illa
 discerni n possit, res videtur quasi qffumpta, adeoqz et in alteriqz Juri
 translata, que volente rem per talem qffumptionem sibi acquirendi habuit.

Seccio 4ta.

De thesauris mineralibus terra sonis metallicis
 et rebz Juentibz qua nulliqz sunt.

Triplicis generis bona s. qui pntantela s. q. 2. 2. q. 66. ar. 5. q. nulliqz s. 238.

quo talia, q nulliq unq fuerunt uliq. gemma, lapilli, q inveni in litoro
maris. ubi q qdm qdm alicuius quorund fuerunt. dicitur in huiusmodi naxtal
res per se loquendo ostendit ut scia, ut ff. Thesauri. Et talia, quae
fuerunt ad huc qm proprietatis hnt, qui alibi fieri possunt, hnt et poss.
moralem in eum investigandum adhibendum diligentiam neq, ut ff. res
deperditas. de quorum singulorum qno qd sentiendum in pax. sectione
explicabimus.

239.

De Thesauris qm qui quilibet deperit: Deposito velq pecunia & filii rei
cuiq in cassal memoria. istud qm de huiusmodi nobis iudicium esse.
Iure nati et gentium Thesauri cedunt in qm inventori, res ei q nulliq
ff. ff. in eo occupatis, Thesauri aut ff. huiusmodi res. qd q.
Iure aut positivo refero, sine reperi suo an alieno furto? an mediis li-
cili, an illicitis? fm q iuste qd generalia verba eturorini sentia apud ff.
e, qd reperi in proprio fundo, mediisq civilis, Thesauri totq cedat inventori
mediis vs illicitis arte magica q effusus in posam crimini, fisco adiu-
dica n qm libta obligat, ut reor ante sention iudicij Thesaurum fisco
tradendi, etsi pnti mortalis reg procul dubio iudicor, qui arte magica Thesaurum
effuderit: neq, duo magica ante media uli virgula, melallo: scopica, est
in pntiis a nobis reprobatu sit, quoniam ut ibi dixi a probis viris sapie
reprobata fuit etsi in estimem obq, cautela foret apud hnt ignora de nonis
obusione.

Thesauri aut in alieno fundo reperi, ut cuiq sit deudar in re, an data
opera an coqu fortuito inventq sit, si e coqu fortuito reperi e adit
partim inventori, partim fundi qno dividendq iuxta ff. e ante sention
iudicij, ut euitet noxa officia, cum hocq hntio legis penalis n. ff. ff.
lata fm equitatem, neq, fuit inventori nec fundi. qnt ille labori nec
cede et directione, hnt adventitij fundi bonis deprauder. qd si data
opera quosiq erit, refero iterum, an cum licentia qm fundi, an cum eig
iniuria quosiq fuerit, si libta licentia: et querey, quid instrumentum in
et ita totq erit qno fundi, cum iuxta regulam iuris qd quis per suos
facit per se fuisse contracti: et n e merum instrumentum, et hnt fm
quarta dividat, aut totq cedat alterutri: si am sine licentia adeoq, cum
iniuria quosiq et reperi fuerit, iuxta q uniam Cod. de Thesauris totq

cedet Dno fundi, nil inventori, Jotant in legib. Layron et amey
proer ante iudicij sententiam in verborum tali casu n teneri nisi mediet
saltem reddere Dno fundi, et pae tibi allegon medietatem relinere & in q fia
quoniam ut excitata lege colligitur hoc q fia habio penaly tm e q n obligat
in q fia ante iudicij sententiam.

240.

Cum vo Dnum fundi qdoy, divisum sit, et uny Dnum sit directy, alter
indirecty (sicut in feudo, Emphyteuto, locato) quorist, cui non medi-
etas Dno fundi assignata sit? et respondet proer huius scilicet. 4. n. 343.
Dividenda ee illam medietatem ino Dnum proprietaly et Dominum
utilitaly, Ita tm, ut si alterutra illorum sit inventor thesauri
fuerit, una sola medietas inventori sit, altera vo dividenda
et una inventori tm Dno sine directo sine indirecto, altera
par alteri Condomino cedenda, n e peioris conditionis ee
est Dny fundi sine directo sine indirecto, qn sit extraneus,
embranco am inventori medietas adit thesaury, qd inventor est.
Atq et illa medietas cedet Dno fundi si inventor sit.

Hinc conveniens e, si quis in loco Cesaris thesaurum reperiat,
vel dimidium Cesaris, si in Principis Principi: si in
comunitaty, comunitaty, exiipe in vig publicy, fora pub-
lica, flumina q qua penit nullig sit, hui e reperi thes-
auri loti cedant inventori, qd hui imo occupavit hem, qd
nullig e. attendenda nilominq sit locorum statuta specialia
q in hanc obligare possunt in q fia ante iudicij sententiam
si aliunde dicta obest observent. cum res q nullig sit, iure
gentium et naturali cedant imo occupanti. Id.

nil de.

241.

Dicitur quod si quis thesaurum in agro suo latere, quem cum non sciat, emul ex hac in parte agrum de suo singulari iudicio
 ipsum de thesauro morali certificantibus, et benevidentibus, et postea thesaurum
 an n? **R.** Negative esse perinde et eodem modo ac si nescit ibi esse
 agrum emul si ita possit. **S. J. r. r. d. q. d. d. ar. s. q. n. i. l. e. l. d. e. l.**
 r. d. e. l. q. d. thesaurum privignemati sed res derelicta n. am. par. fundi, res
 am. derelicta eig. e. l. q. n. et inveniunt et cuius e. f. r. d. g. in quo inveniunt e. est
 am. inveniunt ab emptore et n. a. venditore, emptor q. s. eo h. r. quo res emula
 e. e. fundi. **Q. n. i. l. i. g. n. thesaurum emptoris n. venditoris, cui novitatem**
 iniuria sit, cum h. r. reddat pro agro, q. n. n. a. l. e. p. r. e. t. i. u. m. o. r. e. s. t. i. m. a. t. i. o. n. e. h. o. m. i. n. i. s.
 e. l. p. l. a. n. e. p. e. r. a. u. i. d. e. r. e. s. i. t. q. d. i. b. i. thesaurum latet, n. p. a. q. s. thesauri i. g. n. i. t. a.
 n. v. e. r. s. e. r. e. c. i. r. a. v. e. m. s. e. n. d. i. t. a. m. s. e. d. h. i. c. i. r. c. i. a. a. l. i. q. u. i. d. i. n. r. e. s. e. n. d. i. t. a. q. d. n. u. l. l. i. s. e. l.
 c. e. d. i. t. i. m. o. o. c. u. p. a. n. t. i.

242.

Hoc de thesauro dicta intelligenda s. de thesauro veris, id e. de tali deprop-
 tione pecunie aut scilicet rei, cuius n. exat memoria, adeo q. n. e. s. t. i. n. d. i. u. m.
 e. s. t. i. n. d. i. u. m. l. a. t. i. m. a. d. i. n. v. e. n. t. a. a. u. t. s. e. i. r. a. u. t. m. o. r. a. l. i. c. e. r. t. o. p. r. o. p. t. i. u. m. e. l. i. o. r. i. s.
 r. e. s. i. n. v. e. n. d. a. h. i. c. p. e. c. u. n. i. a. i. n. a. n. g. u. l. o. q. u. o. r. a. m. d. o. n. g. r. e. s. e. r. v. a. t. e. l. r. e. t. r. o. a. r. a. m.
 p. o. p. i. t. a. a. u. t. m. e. l. l. i. h. e. l. l. i. p. r. a. d. a. s. f. o. r. t. a. p. i. s. s. e. n. a. d. e. s. t. e. p. a. d. i. n. t. e. r. u. l. a.
 s. u. o. s. o. n. g. a. r. c. a. n. p. e. r. t. i. n. e. r. e. p. r. o. s. u. m. e. n. d. a. s. t. e. l. r. e. s. i. n. v. e. n. d. a. e. x. e. m. p. l. o. s. i. n. i.
 f. u. s. s. i. o. i. n. v. e. n. t. i. o. h. u. i. u. s. m. o. d. i. r. e. u. m. m. i. l. l. i. c. e. d. a. t. i. n. p. r. a. d. a. m. h. e. i. n. v. e. n. t. i. e. r. e. n. t.
 i. l. l. a. t. n. a. l. s. i. n. e. s. e. r. v. a. t. i. o. p. e. c. u. n. i. a. l. a. t. e. r. e. i. n. a. l. i. q. u. o. s. b. i. i. n. p. r. a. d. a. m. a. c. c. e. p. t. o. i. l. l. u. d.
 s. e. n. d. a. t. a. l. l. e. r. i. e. u. n. a. c. u. m. r. e. s. e. n. d. i. t. a. s. u. u. m. a. m. i. t. t. a. l. e. l. c. e. d. a. t. e. m. p. t. o. r. i. q. u. i.
 n. i. s. i. s. i. l. i. d. e. n. e. d. a. t. o. r. i. i. n. e. g. a. u. d. e. a. t. s. i. d. n. u. m. p. e. c. u. n. i. a. r. u. m. s. e. n. t. e. r. i. s. s. i. d. e. r. i.
 i. n. g. r. a. t. i. a. l. e. n. e. r. i. u. t. e. a. d. e. m. p. e. c. u. n. i. a. r. e. s. i. n. v. e. n. t. a. r. e. s. i. s. s. i. b. i. e. x. p. e. r. s. i. s. s. i.
 v. o. d. n. u. m. r. e. s. i. a. t. l. o. s. i. g. i. n. e. n. t. i. s. e. l. g. r. e. n. t. i. d. n. u. m. s. i. b. i. a. c. q. u. i. r. a. t.

243.

Vere metallica auri argenti, Cupri aliorumq. metallorum: idem
 a. p. o. l. i. o. r. e. e. d. e. l. a. p. i. d. i. c. i. n. i. s. i. n. e. t. e. n. t. i. u. m. i. n. v. e. n. t. i. a. d. d. n. u. m. s. e. n. d. i. p. e. r.
 s. e. n. d. i. t. a. p. a. r. e. s. t. e. q. u. i. n. a. t. u. m. l. o. s. i. g. i. n. e. n. t. i. a. u. t. e. m. m. i. n. o. r. a. l. i. a. p. a. r. t. i. s. i. n. d. i.
 c. o. n. s. e. n. t. i. i. g. n. c. u. m. s. u. n. d. y. s. u. o. d. n. o. i. n. v. e. n. t. i. a. l. e. p. e. r. t. i. n. e. a. t. e. s. u. n. d. i. s. u. o. m. i. n. o. r. a. l. i. a.
 p. e. r. t. i. n. e. r. e. p. a. l. a. m. e. s. t. g. r. e. n. t. i. s. e. x. i. n. t. e. e. q. u. s. i. n. h. a. s. e. n. d. i. s. i. n. l. o. c. o. p. u. b. l. i. c. a.
 e. l. r. e. n. i. s. q. u. i. r. i. e. s. e. c. e. d. a. n. t. i. m. o. o. c. u. p. a. n. t. i. s. i. n. r. e. s. i. n. v. e. n. t. i. a. s. t. h. a. e. d. e. i. n. e.
 g. r. e. n. t. i. u. m. d. e. i. n. e. p. o. p. u. l. i. t. i. u. a. n. o. r. d. i. n. a. r. i. e. h. u. i. u. s. m. o. d. i. m. e. t. a. l. l. a. r. u. m. i. n. i. c. i. p. i. l. i. s. a. u. t.
 c. o. m. m. u. n. i. t. a. l. i. b. u. s. r. e. s. e. r. v. a. n. t. a. d. b. o. n. u. m. q. u. i. n. e. m. i. l. l. i. s. r. e. s. p. o. n. d. e. n. t. e. l. h. u. i. s. i. g. i. n. e. n. d. e. n. t.
 o. r. q. u. o. s. u. n. t. e. l. i. n. s. t. a. m. l. e. g. e. n. s. e. r. r. i. p. o. s. s. e. h. u. i. u. s. m. o. d. i. m. i. n. o. r. a. l. i. a. i. n. v. e. n. t. i. a. n. t.

palam e: hanc lege sel emanata quicq; bene d: opinione. Quo fundi mel
 dori excepto qd d: annam qu in suo fundo per se fidei non sufficiat, recipiendi sed
 partem cedere inventori, partem alteram d: principi a quo alio, quare fra-
 gula specialia locorum specialia attendenda sunt, q; q; si minoralia premisi
 referunt de lapidibus in intellectu n' sit nisi ad un' expressa fiat mentio
 q' ha imediamor par fundi sit et magis alligata iuri d: fundi.

De rebus qua deperditia sit iudicium istud d: o: tenei inventor moralem sit
 diligentiam ad investigandum suum, q' si omiserit d: iurum agm sibi acquirit.
 Ita d: q' dno an post mortem hanc diligentiam adhibitam n' appareat
 si tenei inventor in q'cia res inventa pauperibus & p'is usib; p: q'uis h'itig
 sit d: erogare, nisi t' de sufficienti diligentia in investigando dubiet
 t' d'ilia bona sent, q'uis malato culassio dno proprio n' appareat
 tradi d'itig, e in oib; rebus h'itig et d'itig sentia a d: Paulo e ne p'ger
 sic d'itig. 27. ar. 3. d. 2. fol. 271. folio d'itigina barnes t' oppone
 de p'ensa, cuius f'itig d'itig inventor illud inventum illud f'itig d'itig
 reservare valeat, ad q' erogandum nulla lex aut q' d'itig impellit, multu
 an eiyndi lex aut d'itig in q' d'itig q' d'itig p'it: q' d'itig. no breca
 r'itig idem e d'itig n' q' d'itig est rem nullu e, alqui res publicu sit
 ceant inventor ex d'itig, q' d'itig inventor cedunt res inventa d'itig post
 mortem in eiy negligenciam adhibitam diligentiam n' q' d'itig.

244

Neg. d'itig tenei inventor ex lege d'itig, d'itig d'itig res inventa
 d'itig aliis d'itig. nam q' d'itig e si obligat inventor ex p'cepto e lege
 d'itig t' d'itig t' d'itig t' d'itig t' d'itig t' d'itig t' d'itig t' d'itig
 t' d'itig exhibenda proprio d'itig, ad n' q' d'itig. t' d'itig pauperibus, ad p' d'itig
 eorum necessitatib; aliis p' d'itig longe solap' d'itig q' d'itig h'itig d'itig
 inventor. Lex hac in q' d'itig e n' specialis, q' d'itig nec inventor imponenda,
 neq; d'itig, ul f'itig q' d'itig bonis corporis deperditum f'itig ad applica.
 par e imo maior r' d'itig d'itig in paup' t' p'is usib; erogandi
 cum r' d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig
 exempla monstrat. cur q' d'itig d'itig inventor, t' d'itig d'itig
 h'itig d'itig, inventa t' d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig
 necessitatib; p' d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig d'itig
 d'itig d'itig d'itig q' d'itig ab altero.

245

250. *Ad* ad prescriptionem requiritur bona fides id est, solus credulitas, qua sibi quis prudenter persuadet rem quam possidet esse suam, et solum inculpabilitate, nihil se alienam, esto recepta altera sit. Et hoc iudicio bona fides in materia est ad prescriptionem, ut iuxta legem ubi hoc prescribitur, nullo unquam iure dari potest prescriptio, imo probetur hoc quod solus mala fidei prescribitur rem alienam detinendo, peccat mortaliter, et respiciere debeat rem cum facultate pro parte mala fidei acquisita, deinde ad Dno legitime in iniustam possessionem per exceptionem doli mali vel rapinam docentur.

251. *I.* An dubium faciat mala fidei prescriptio?

Ad maiorem expediti solutionem nota dubium potest occurrere in initio possessionis, aut in eiusdem continuatione, idem potest dubium esse et speculativum, in, ut dicitur, dubium est solum in genere, non attendit ulli circumstantiis dubitans, et practicum, ut verum iam ad circumstantias attendat et de bonitate fidei dubitet. hoc notanda est quod si dubium fuerit in speculativo, non solum in continuatione possessionis, sed et in eius initio ortum, nulla ergo faciat mala fidei possessionem, prescriptio est in tali casu statim pro prescripore suam possessionem bona fidei inchoantem: aliud foret si in initio possessionis dubitaret, eo est casu dicendum est, quod iudicium dubium non deponat, et motus fidei prescripore dici non potest, cum dubium speculativum, in se, prescribitur, et non incipiat, quoniam tunc prescripionem non sufficit, nisi ex acta mala fidei possessionem, sed requiritur ut sit bona fidei prescripore, qualis statim dubio dubitans non est. idem a fortiori dicendum est de practico dubitante in initio sua possessionis, ut nisi talis dubium subit deponat, et rem retineat, et mortaliter peccare potest per retentionem practice dubiam, modo practice dubio, et aliter foret, operari est cum gestis practice dubia potest et si scilicet. quod si bona fide rem possidere inveniatur, et dubium in continuatione possessionis subortum fuerit, iudicium diligentem sufficientem adhibet ad respondendum an res altera sit an sua, et propter rationes citatas ponderantibus, dubium vitare non potest, tunc dubium bonam fidem non vitat, et obligat, quasi dubium non adesse possessionem querunt.

operari in materia dubio, et aliter foret, operari est cum gestis practice dubia potest et si scilicet.

252. *Bona fidei culpa* est ignorantia iuris non autem ignorantia facti iuxta legem et in ff. de iuris et facti ignorantia ubi dicitur ignorantia in iurisdictionibus negat praedicta, facti vero ignorantiam praedicta est, quod dicitur per iuris et facti ignorantiam in iure lege de ff. pro emptore ita exemplificari: si a pupillo unquam

sine iudicij auctoritate, quem p[ro]p[ri]etatem esse p[ro]bat, dicitur usucapionem sequi
 q[uo]d si h[ab]it[us] p[ro]p[ri]etatem esse p[ro]bat, h[ab]it[us] p[ro]p[ri]etatis licet res sua sine auctoritate
 iudicij administrare, & ap[er]t[us] usu, q[uo]d t[ame]n circa nulli p[ro]p[ri]etate sine auctoritate
 e[st] i[ur]is i[ur]is si i[ur]is alibi ignorat, igno[r]antia a[n] facti si i[ur]is q[uo]d si i[ur]is, et
 admittitur esse p[ro]p[ri]etatem, re[sp]ect[us] h[ab]it[us] q[uo]d ad p[ro]p[ri]etatem h[ab]it[us] requiritur facta n[on]
§ 1. s[ed] i[ur]is i[ur]is facta p[ro]p[ri]etate magis oportet h[ab]ere. Clarum exemplum h[ab]ere.
 si ena[m] a p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etatem, r[ati]o capitulo g[er]er[is]e, cum n[on] g[er]er[is]e p[ro]p[ri]etate
 orij p[ro]p[ri]etate si v[er]o p[ro]p[ri]etate capitulo g[er]er[is]e n[on] requiritur, p[ro]p[ri]etate n[on]
 p[ro]p[ri]etate: in p[ro]p[ri]etate e[st] t[ame]n h[ab]it[us] i[ur]is facti in hoc a[n] igno[r]antia i[ur]is.
 § 2. ad p[ro]p[ri]etatem h[ab]it[us] i[ur]is e[st] h[ab]it[us] i[ur]is, per iustum h[ab]it[us]
 a[n] n[on] i[ur]is h[ab]it[us] v[er]o p[ro]p[ri]etate, q[uo]d a[n] t[ame]n q[ui] p[ro]p[ri]etate rem
 suam ostendit n[on] alienam, si e[st] d[omi]ni h[ab]it[us] v[er]o, reuera e[st] p[ro]p[ri]etatem
 ad q[uo]d p[ro]p[ri]etate i[ur]is facti: q[uo]d v[er]o p[ro]p[ri]etate h[ab]it[us] v[er]o q[uo]d p[ro]p[ri]etate
 p[ro]p[ri]etate e[st] n[on] p[ro]p[ri]etate: r[ati]o cur h[ab]it[us] requiritur, e[st] q[uo]d sine h[ab]it[us]
 deficiet fidei bona, q[uo]d i[ur]is h[ab]it[us], unde cum sine fide bona p[ro]p[ri]etate
 currere n[on] p[ro]p[ri]etate, h[ab]it[us] i[ur]is, i[ur]is h[ab]it[us] ut h[ab]it[us] p[ro]p[ri]etate ad p[ro]p[ri]etate.
 ip[s]a h[ab]it[us] t[ame]n h[ab]it[us] bona fide h[ab]it[us] p[ro]p[ri]etate, sub h[ab]it[us] rei p[ro]p[ri]etate
 h[ab]it[us] p[ro]p[ri]etate e[st], q[uo]d i[ur]is male coep[er]a cuiusmodi p[ro]p[ri]etate n[on] p[ro]p[ri]etate.
§ 3. Ad demum h[ab]it[us] e[st] g[er]er[is]e ad p[ro]p[ri]etate n[on] i[ur]is h[ab]it[us] p[ro]p[ri]etate per h[ab]it[us] a lege
 p[ro]p[ri]etate. h[ab]it[us] cui[us] in p[ro]p[ri]etate h[ab]it[us] mentio e[st] a lege def[er]re e[st]
 § 4. p[ro]p[ri]etate e[st] h[ab]it[us]: bene q[uo]d e[st] n[on] p[ro]p[ri]etate i[ur]is absentis, longum q[uo]d
 e[st] decem annorum i[ur]is p[ro]p[ri]etate, i[ur]is absentis v[er]o i[ur]is longum q[uo]d
 annorum § 5. p[ro]p[ri]etate aut p[ro]p[ri]etate h[ab]it[us] h[ab]it[us] h[ab]it[us] h[ab]it[us] h[ab]it[us]
 aliqua memoria, immemorale de cui[us] ad p[ro]p[ri]etate i[ur]is nulla
 e[st] h[ab]it[us] memoria p[ro]p[ri]etate h[ab]it[us] i[ur]is h[ab]it[us], qui in eodem territorio, abso-
 l[us] qui in diversis regni territorij morantur. h[ab]it[us] a[n] p[ro]p[ri]etate
 e[st] h[ab]it[us] qui in eadem civitate aut regni p[ar]te, absentis v[er]o qui in diversis
 regni p[ar]tibus versantur. h[ab]it[us] p[ro]p[ri]etate res mobile, s[ed] p[ro]p[ri]etate h[ab]it[us] e[st]
 ut si p[ro]p[ri]etate vestes, salia, naves p[ro]p[ri]etate h[ab]it[us] h[ab]it[us] h[ab]it[us] h[ab]it[us]
 § 6. i[ur]is h[ab]it[us] de usucapionibus sine h[ab]it[us] a[n] n[on] nisi h[ab]it[us] annis § 7. h[ab]it[us]
 e[st] de p[ro]p[ri]etate h[ab]it[us] 30^a aut 40^a annorum res mobile, ut supra dix-
 eram annuacione iura, debita e[st] h[ab]it[us] circa mobilia, q[uo]d p[ro]p[ri]etate e[st]
 h[ab]it[us] p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etate h[ab]it[us] a lege def[er]re, q[uo]d si p[ro]p[ri]etate h[ab]it[us]

253

254

cum titulo, incedant in presentem privatorum decem in absentem regium.
viri § ino insti. de usucap. si sit sine titulo, superius in bona fide
sine qua non proficitur ex regula de iuris in d. ubi dicitur proficitur
malefide, licet non proficitur in privatorum requirunt 30ta anni. sicut
in rem Cod. de prescrip. 30ta et 40ta annorum.

255. Prescriptio contra Ecclesiam circa bona immobilia, item contra iustitiam hospita-
lia non corrigit nisi elapso spatio annorum 100ta exire iulianum. Item non
contra quod ad prescribitur requirunt anni 100ta. Capitulum ad audientiam audientia
si quis episcopus ad aures eadem audientia, item ordinis et cronica. Benedi-
ctus et quod loca huius ordinis privilegii gaudent, quia ex privilegio
Eugenii 4^{ti} et filii 2^{di} et referuntur Paulus de pper. Laym. et alii
iuxta molinam dist. 72da superum c. 2. c. 4. de tabulac. §. n. 25. n.
currit prescriptio nisi annis elapsis sexaginta, ordinis et mendicantium
et qui horum privilegii gaudent nisi anni 100ta sicut et bona legata
donata vendita civiliter, et quod ad coronam sequitur provincia sicut
nisi post annos 100 prescriptio subiacent pro bona sua immobilia.
in rem Cod. de sacrosanctis Ecclesiis.

256. Titulus 254. quatuor conditionem ad prescriptionem requiritur esse continua-
tam et pacifice non turbatam possessionem, ut patet in quodam prescrip-
torem sufficere ad prescribendum, sed requiritur ut per hunc legem de iure
bona fide incepta possessio sit et quod non sit interrupta, id est quod
ius et prescriptionem occupari propter, gratum in ab altero occupari
quod in hoc incedunt quatuor possessio et gratum, ut si in mala fide
quieta esse debet, quod in huius casibus non foret. proinde requiritur ut non
possideat hunc suum sive id sit per se sive per suos, unde usufructuarius
feudalarius Emphyteuta quod in se habet et gratum, non potest prescribere
contra dominum proprietatis quoniam non possidet ab eis suo, nec ut
suam bona fide possidere patet, quod in suam et non gratum. potest in prescri-
bi per obligationem passivam quod sicut in superius nota referunt ad possidendum
et omni subeundum si ab altero petatur agatur, quod in obligationem exempli
sit possidendum in legibus penales rem ad solidam penam ante
iudicium sententiam non obligantibus, in superius ex crimine possidendum sine
licet quod in quinquennium res sibi amittit iudicium non potest huius legem
idem Cod. de rebus aliis et censibus, licet quod iuxta Laym. c. n. 25. c. 2.

penalis q̄ra furen in furum & quadruplem, item ad iniuriarum alij
 praetoria q̄ anni spatio de iniquum iniquitate de fictione et perpetuatio.
 Cum hic legi merito facta sit, n̄ inuile erit quomodo q̄ra illam prescri-
 ptio sui atterere, priusq̄m alij obligatō passiuā q̄ra quā prescribi pot
 explicem. Definiri pot̄ fisco ex capitulo maioris 16ta 11. q̄ Bursa
 Casari aut Principi alij dicunt, q̄ sit factus sine q̄sib, qui imbutat
 oia quosita male, fisco ē cedunt bona vacantia ex dicto q̄ra fisco
 principali siue bona mobilia siue imobilia sunt ad prescriptionem
 requirunt 100 anni populo qd̄ ita bona fisco iam incorporata sunt, qd̄ si
 fisco n̄tōm incorporata fuerint, sed adhuc existant apud eum & heredes
 eis prescribuntur 10ta ordinario, nisi fisco obnoxia sint lex criminis, si
 ē et erimine fisco cedere debent, prescribentur quinqueennio q̄ra fecul-
 arem, q̄ra iulasticam Culla Romana ico, q̄ra fisco inferioris Culla
 annis 10ta capiuntur in bona hereticorum n̄ liberatorum et d̄ poliori-
 Apostatarum, q̄ prescribi n̄m p̄nd̄ fisco addita ut quilibet d̄tōnt.

257.

Inter obligatō passiuas supra mentionatas numerari pot̄ q̄s criminales
 q̄ prescribuntur viginti a die Comiti Crimini p̄. onipe amissionem adulterii, q̄
 quinqueennio prescribitur, item seruilitas rustica, q̄ ex hinc p̄nd̄. per solam
 n̄tōm h̄re a lege defeto et q̄m ipi is, ut ait Laym. cul. n̄. 12. qui
 prescribit, probe fiat alteri ius tale q̄telere p̄nd̄ itineris perferendum
 ut an qd̄ seruily rustica sit p̄ntat.

258.

Sciendum ē qd̄ seruily de qua h̄c agitur siue s̄m qd̄ ē p̄nd̄ modis acquirendi Inim
 et oculando dum seruilitatem dei, dum seruilitatem peti, dum q̄ illam q̄ d̄ iuri-
 consulte defiri de iure personarum d̄. seruily instilitio iuris gentium
 qua quij Inis alieno q̄ra n̄am subiciit, a p̄ote de qua satis dictum ē
 sed. ima hinc actū, vario ē p̄nt, imo ē et p̄t personalis, cui q̄ a persona
 persona d̄tōnt, obligatōque persona persona d̄tōnt ē ad seruendum ei
 usiq̄, qd̄ Vg. quela ē ut seruily amilla p̄. 120. d̄tō seruily mixta, q̄ ius ē
 persona in rem alienam seu obligatō qua res aliena sua persona cui q̄
 usiq̄ adscripta ē 3to seruily mere italy, q̄ ē ius rei in rem alienam,
 seu obligatō qua res aliena re ius obligata ē, et ista seruily de qua in
 presentē p̄nt finum questio ē, diuidit̄ in Urbanam et Rusticam; seruily
 Urbana ē, q̄ p̄nd̄o urbano d̄tōnt et in h̄re, f̄. an p̄nd̄o urbana oia ē d̄tō-
 alia cāa d̄tōnti facta, item agi et fabula illij q̄ figura siue in Cuiusle-

259.

hinc in villa sent. de V. f. lege urbana predicta. servit' urbana
et p. t. a. p. a. v. g. i. s. i. t. i. d. i. u. m. d. e. t. i. t. o. m. e. o. i. n. d. o. m. u. s. d. u. a. m. b. o. l. u. m. e.
a. r. e. a. m. r. e. c. i. p. i. o. r. i. g. i. n. e. p. a. r. i. e. t. e. r. d. u. m. i. n. i. t. t. a. r. i. p. e. r. d. o. m. u. s. t. u. a. n. s. i. a. p. a. l. e. s.
e. t. n. e. g. a. t. i. v. a. v. g. i. n. e. d. o. m. u. s. a. l. l. i. g. b. o. l. l. u. s. n. e. f. e. r. e. s. t. r. o. m. o. r. g. a. p. o. m. u. m. m. e. a. m. a. p. e. r. i. g.
Rusticana servit' d. r. i. q. i. n. h. o. r. e. l. p. r. a. d. i. u. r. u. s. t. i. c. i. s. f. i. v. o. r. u. s. t. i. a. p. r. o. d. i. a. o. i. a.
p. a. r. i. e. t. e. r. d. i. c. a. n. e. o. s. t. r. u. d. o. i. n. s. i. f. e. l. l. a. s. i. a. u. f. u. g. e. s. s. e. n. d. a. s. i. t. i. l. u. m.
l. o. r. e. n. t. e. s. t. a. b. u. l. u. m. a. d. e. q. u. o. e. t. a. l. i. a. a. d. i. a. i. n. i. t. t. e. n. d. a. s. i. n. e. d. o. m. u. s. i. n.
i. n. o. s. t. r. i. c. i. a. m. f. e. r. e. l. t. a. l. e. s. r. u. s. t. i. a. s. e. r. v. i. t. u. l. e. i. n. p. e. r. t. u. u. m. a. g. r. u. m. v. e. h. i. c. u. l. u. m.
p. u. e. n. d. i. i. n. p. r. a. t. o. d. u. o. f. o. d. e. n. d. i. a. r. e. a. m. c. a. r. a. l. e. s. e. t. a. q. u. a. d. u. b. q. p. e. r. t. u. u. m.
a. g. r. u. m. s. a. t. i. e. n. d. i. o. p. e. r. o. a. l. i. a. q. u. e. h. a. e. s. e. r. v. i. t. u. l. e. r. u. s. t. i. a. n. a. e. t. u. r. b. a. n. a. p. t.
e. t. q. u. e. n. u. a. s. i. e. t. o. i. h. i. c. d. u. r. a. n. t. e. d. i. s. t. r. e. t. a. c. e. r. t. o. l. i. n. e. p. r. e. o. b. l. i. g. a. r. y.

260. Servitute modo mentione in altero fundo aut domo obliore p. h. aut
p. a. t. o. a. u. t. q. u. a. r. t. a. a. u. t. p. r. o. s. c. r. i. p. t. i. o. n. e. d. e. p. r. o. s. c. r. i. p. t. i. o. n. e. s. u. i. a. g. e. n. d. u. m. e. t.
c. u. r. i. t. i. g. i. p. r. o. s. c. r. i. p. t. i. o. c. i. r. c. a. s. e. r. v. i. t. u. l. u. m. u. r. b. a. n. u. m. s. i. a. p. a. t. u. r. a. e. t. q. u. e. n. u. a.
f. u. e. r. i. t. h. i. c. o. r. d. i. n. a. r. i. o. n. r. e. q. u. i. s. i. t. o. t. i. t. u. l. o. p. e. r. s. o. l. a. m. f. i. c. i. o. n. e. t. p. a. r. t. i. c. i. l. i. o. n. e.
Q. u. i. p. e. r. m. i. t. t. e. n. t. i. a. l. i. q. u. o. d. s. a. t. i. i. u. r. e. i. n. s. u. u. m. p. r. o. c. e. d. i. u. m. u. t. i. q. u. i. s. e. r. v. i. t. u. l. e.
d. i. s. c. o. n. t. i. n. u. a. f. u. e. r. i. t. s. i. t. i. t. u. l. u. m. h. a. b. e. a. t. e. o. d. e. m. h. i. c. p. r. o. s. c. r. i. b. i. t. s. i. n. o. t. i. t. u. l. u. m.
n. o. h. a. b. e. a. t. p. r. o. s. c. r. i. p. t. i. o. r. e. q. u. i. r. i. t. i. n. e. m. o. r. i. a. l. i. e. t. q. u. i. b. o. n. a. f. i. d. e. n. o. r. e. q. u. i. r. i. t.
A. s. i. c. i. l. i. c. i. t. i. g. i. g. p. r. o. s. c. r. i. p. t. i. o. q. u. i. p. p. e. i. n. e. m. o. r. i. a. l. i. s. t. r. i. b. u. i. t. p. r. e. s. u. m. p. t. i. o. n. e. m.

261. Contra servitute reale, negativam eodem et ordinario h. r. e. currit prescri-
p. t. i. o. c. i. u. s. t. i. p. o. s. s. e. s. i. c. i. o. a. n. t. e. a. n. o. n. e. r. i. t. q. u. i. d. i. g. i. t. i. n. d. e. s. u. a. a. l. i. q. u. i. s. a. g. e. r. e. t. e. l. e. t.
q. u. o. b. o. n. a. f. i. d. e. i. p. p. u. m. p. r. o. h. i. b. e. a. m. c. u. i. p. r. o. h. i. b. i. t. i. o. n. i. s. i. l. l. o. c. u. m. d. o. d. e. r. i. t. s. t. a. t. i. n.
a. b. e. o. h. i. c. p. o. s. s. e. s. i. o. i. n. t. r. o. d. u. c. t. u. r. s. u. n. t. s. i. q. u. i. s. v. o. l. e. n. s. i. n. a. l. l. i. u. m. d. o. l. l. e. r. e. d. o. m. u. s.
s. u. a. m. i. n. p. r. o. i. u. d. i. c. i. u. m. m. e. a. p. r. o. s. c. r. i. b. i. t. e. t. d. e. q. u. o. b. o. n. a. f. i. d. e. r. a. l. i. s. h. i. c. i. n. t. r. o. d. u. c. t. u. r.
i. n. m. i. d. i. q. u. e. r. e. r. e. i. p. s. u. m. p. r. o. h. i. b. e. a. m. i. l. l. e. i. n. a. l. l. i. u. m. d. o. l. l. e. r. e. d. o. m. u. s. s. u. a. m. d. e.
s. i. s. t. a. l. i. p. s. o. f. a. c. t. o. d. e. s. i. s. t. e. n. t. i. a. p. o. s. s. e. s. i. o. n. e. m. c. r. i. o. r. q. u. i. e. t. h. i. c. a. l. e. g. e. d. i. s. i. n. i. s.
c. l. a. s. s. e. s. e. r. v. i. t. u. l. e. e. t. q. u. e. r. a. i. l. l. u. m. p. r. o. s. c. r. i. b. i. t. o. a. l. i. a. a. n. s. e. r. v. i. t. u. l. e. r. e. a. l. e. s. f. i. c. i. l. e. t.
u. s. u. f. r. u. c. t. u. s. e. x. t. i. n. g. u. u. n. t. p. e. r. s. o. l. u. m. n. o. u. s. u. m. q. u. e. m. a. d. e. t. s. e. r. v. i. t. u. l. e. r. u. s. t. i. c. a.
u. r. b. a. n. a. s. e. r. v. i. t. u. l. e. s. v. o. n. o. e. x. t. i. n. g. u. u. n. t. p. e. r. s. o. l. u. m. n. o. u. s. u. m. s. e. d. r. e. q. u. i. r. u. n. t. e. r. o. t. i. a.
a. l. i. q. u. i. i. u. r. i. q. u. a. r. a. t. i. q. u. o. p. r. o. p. r. i. u. m. d. i. s. t. i. n. e. n. t. e. i. n. s. e. r. v. i. t. u. l. e. s. u. r. b. a. n. a. s. e. t. r. u. s. t. i. c. a. s.
L. e. g. e. h. a. e. a. n. f. u. r. a. l. l. d. e. s. e. r. v. i. t. u. l. e. u. r. b. a. n. o. r. u. m. p. r. a. d. i. o. r. u. m.

262. *Quid modo facta prescriptio & in gratia excuset a restitutione eum, qui clauso*
verino rem bona fide habens prescripserit cognoscit se alienam & item quod sit
iure dormire?

Ad unum responderi affatim quod parum scrupulati graduant, prescriptio eorum
ex lege iuste lata ad cavenda gravia iurgia dispensatione iurata bene publico
sume & noxias, lex autem potestate legitima ex causa iuste lata & in gratia ob-
servari potest et debet, quatenus et si illa prescripta licite retineri poterit, et
elapso tercio cognoscatur fuisse alienam, dummodo rem prescriptam bona fide et
plena quiete possiderit: idque locum habet, etsi ex negligentia propria sui
et prescripta non sit, sed potius ex ignavia rem suam esse, quoniam finis legis
non est in bonam negligentibus intelligere, sed a pecciori animario iurgia gravia
vitare. Ad eorum de iura et prescriptionem dormire dici, quod ob aliquod
impedimentum iura exerceri non potest, sed quasi somnia dormiant, idque potissimum
in tempore belli et pestis ubi hostia hominum velantur, quatenus quod prescriptio
non currit maxime si hoc tempore eam condiri contingeret: imo in genere gratia agere
non valentem non valet nec currit prescriptio, quo tempore vacans redire.

Non obstante autem tempore elapso prescriptionis adeo, si inde res prescripta
non capienda foret, quatenus et post completam prescriptionem auctoritate
iudicis implorata conceditur restitutio in integrum, quae describitur solummodo
iuris, quo hominibus legibus aut circumstantiis praesentia auctoritate suavitur et per
reponendo in integrum id est in statum pristinum: imo quoniam minoribus hoc
est qui necesse implerentur annos viginti quinque, ut dicitur in l. i. et l. ii. i. ubi
glossam in auctoritatem quas dicitur Cod. de sacros. ecclesiarum, et hoc restitutio
tam minoribus quam l. ii. conceditur per octo annos a completa et cognita eius
prescriptione l. finali Cod. de prioribus in integrum restitutione. Et sic
par restitutio in integrum maioribus 25 annis idque per quadriennium a
completa prescriptione, si durante prescriptionis spatium fuerint in bello
externo gratia hoste reipublica, aut alio publico negotio distenti, aut capti-
vel tale detentis: ut ne in alienam manum saltem per aliquo imittantur
hoc de prescriptione et universim de iuris fin. se eius sub modo
illud acquirendi dicta sufficiant et sit.

D. J. M. C. C.